

De Marke

Katholieke Basisschool Amersfoort

Schoolplan 2019-2023

KBS de Marke

13

De Marke
Wezeperberg 4
3825 DJ Amersfoort
Brinnummer: 27 NR
Amersfoort, juni 2019

Dit schoolplan 2019-2023 van De Marke is met de grootste zorg samengesteld. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend.

Inhoudsopgave

Wie zijn wij	5
Bijlage	
Wie zijn wij	7
H1 De bedoeling van De Marke – Onze school	11
Wat is onze toegevoegde waarde?	12
De bedoeling van De Marke	13
De Marke als gemeenschap	15
Voorwaarden voor leren en ontwikkeling	16
Visie op leren en ontwikkelen	17
Brede ontwikkeling	18
Bijlage	
Werken vanuit de bedoeling	19
De Marke als gemeenschap	20
H2 De leefwereld – Ons onderwijs	23
De leefwereld	24
Kwalificatie	26
Socialisatie	27
Personificatie	29
Bijlage	
Aanbod onderwijs	30
Leren om te weten – kennisdoelen – kwalificatie	31
Pedagogisch, didactisch en organisatorisch handelen	39
H3 De systeemwereld: ondersteunende systemen – Ons onderwijs	41
De systeemwereld: ondersteunende systemen	42
Ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces van kinderen	43
Ondersteuning van leraren	48
Ondersteuning van de school als gemeenschap	50
Bijlage	
De systeemwereld	51
Leiderschap	53
Passend onderwijs	54
Personeelszorg	57

H4	Leermiddelen en leeromgeving – Onze middelen	59
	Leermiddelen en leeromgeving	60
H5	Waar gaan wij de komende jaren aan werken? – Onze ambities	63
	Waar gaan wij de komende jaren aan werken?	64
	Bijlage	
	Onze ambities	67

Wie zijn wij?

School

De Marke is een katholieke basisschool, in de wijk Vathorst in Amersfoort, voor leerlingen van 4 t/m 12 jaar. Momenteel hanteren wij een leerstofjaarklassensysteem waarbij wij streven naar enkele jaargroepen. Alleen de jongste leerlingen volgen onderwijs in een combinatiegroep (groep 1/2).

Wijk

De Marke staat in de Wijk Vathorst-De Velden. Hier wonen veel gezinnen met kinderen.¹ Ruim een derde van de bewoners is tussen de 0 en 19 jaar. Naar verwachting zal de komende vier jaar deze groep nog toenemen. Veel gezinnen hebben een redelijk tot goed inkomen tot hun beschikking. Mensen beoordelen hun huis en de buurt met een hoog cijfer. De sociale cohesie en het onderhoud van de buurt daarentegen worden minder goed beoordeeld.

De wijk bestaat voor 76% uit koopwoningen. In de wijk staan nog zes andere scholen voor primair onderwijs en een school voor speciaal basisonderwijs. De Marke is de grootste school in de wijk en heeft een marktaandeel van 36%.

Leerlingen en hun ouders

In 2019 wordt onze school bezocht door circa 770 leerlingen in de leeftijd van 4 t/m 13 jaar. De meeste leerlingen wonen binnen een straal van 500 meter rondom de school. Het leerlingenaantal is, na een kleine daling ten tijde van de crisis, intussen weer gestegen en stabiel.

Ongeveer 60% van de bewoners van de wijk Vathorst-De Velden is hoog opgeleid. Het aantal werkzoekenden neemt af. Dit is op school terug te zien in het kleine percentage leerlingen met een gewogen leerlingengewicht. De wijk heeft in verhouding tot de rest van Amersfoort een hoger percentage eenoudergezinnen. Dit ligt op 10,2%. Ruim 80% van de bewoners van de wijk is van westerse komaf.

Passend onderwijs

Op De Marke proberen wij zo goed mogelijk passend onderwijs te bieden aan alle leerlingen. Ieder kind is op onze school welkom, mits wij het onderwijs kunnen bieden dat de leerling nodig heeft. De uitgangspunten van het handelingsgericht werken geven ons hierbij handvatten om keuzes te maken. In het protocol 'Passend onderwijs'² staat beschreven waar onze mogelijkheden en onmogelijkheden liggen.

Team

Op De Marke werkt een enthousiast en professioneel team van medewerkers dat met elkaar staat voor goed onderwijs aan onze leerlingen. Zo zijn onze leerkrachten niet alleen betrokken bij hun eigen groep, maar ook binnen hun parallelgroepen en de gehele school. Met elkaar zijn wij verantwoordelijk voor onze school. Vakmanschap staat hierbij centraal.

¹ Daar waar we spreken over ouders, bedoelen we ook verzorgers en/of opvoedingspartners.

² Zie bijlage schoolplan 2019-2020 Hoofdstuk 3 – Passend onderwijs.

Schoolorganisatie

Onze school werkt met het vijf-gelijke-dagenmodel. Dit resulteert in de volgende schooltijden: maandag t/m vrijdag: 08.30 – 14.00 uur.

Alle jaargroepen volgen 25 uur onderwijs per week. Jaarlijks moet een leerling minimaal 940 uur onderwijs volgen om na acht jaar op de verplichte 7.520 uur uit te komen.

Per schooljaar maken wij meer uren dan wettelijk verplicht is. Deze marge-uren zetten wij onder andere in voor studiedagen of calamiteiten. Jaarlijks wordt een vakantierooster opgesteld waarin ook de studiedagen worden opgenomen.

Schoolgebouw

De Marke is gehuisvest in het gebouw De Brink en beschikt over 30 klaslokalen, 21 lokalen op het hoofdgebouw en negen lokalen in de vleugel (nevenlocatie). Een van de klaslokalen is momenteel ingericht als technieklab. Daarnaast beschikken wij over een aantal nevenruimten die gebruikt worden voor kantoor, RT-ruimte of om te werken met individuele leerlingen of kleine groepjes leerlingen. De school is ingericht in clusters van maximaal vijf groepen met een gezamenlijke werkruimte op de gang.

KPOA

De Marke valt onder de Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o. (KPOA). Deze stichting heeft zeventien scholen in Amersfoort en omstreken. Iedere school heeft een eigen schoolleiding. De stichting KPOA wordt bestuurd door een College van Bestuur (CvB) en ondersteund door een stafbureau.

Het schoolplan is opgebouwd op basis van het model van de bedoeling, de leefwereld en de systeemwereld.³ De bedoeling van de school geeft richting aan hoe wij op school ons onderwijs dagelijks vormgeven (de leefwereld). De manier waarop wij de ontwikkeling van leerlingen volgen en de procedures die nodig zijn om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken (de systeemwereld) zijn ondersteunend aan onze bedoeling. Daarmee staan de ontwikkeling van kinderen en de school als gemeenschap centraal.

³ Wouter Hart (2012).

Bijlage: Wie zijn wij

Over het team en de professionele ontwikkeling

Op 17 februari 2019 bestaat het team van De Marke uit 58 collega's. Daarvan hebben tien collega's een fulltime-aanstelling. Er zijn verschillende vakspecialisten op De Marke aanwezig, onder andere op het gebied van ICT, taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling, meer- en hoogbegaafdheid en lezen.

Tevens beschikt onze school over een O2-team; O2 staat voor Ontwikkeling en Ondersteuning. Het O2-team bestaat uit drie intern begeleiders (IB-ers), één remedial teacher (RT-er) en twee leraarondersteuners. Een van de IB-ers is tevens coördinator van het O2-team en neemt vanuit die rol ook deel aan de MT-overleggen.

Het team wordt ondersteund door twee administratief medewerkers en een conciërge. De schoolleiding wordt gevormd door één schoolleider, twee teamleiders en een school business manager.

Onze collega's krijgen de ruimte om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen. Dit gebeurt op individueel niveau, in kleine groepjes, maar ook schoolbreed.

De leeftijdsopbouw van het team (17-02-2019)

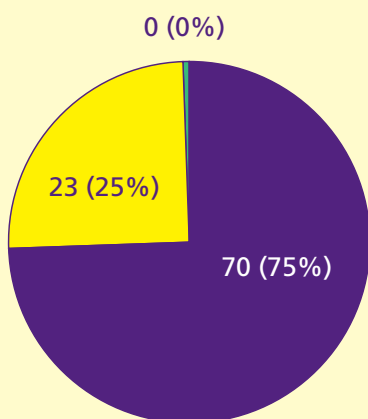
De leeftijdsopbouw van het team (17-02-2019)	OP Man / vrouw	OOP Man / vrouw	Schoolleiding Man / vrouw
Ouder dan 55 jaar	1/5	0/1	0/0
Tussen 45 en 54 jaar	0/7	1/2	0/1
Tussen 35 en 44 jaar	1/20	0/0	0/3
Tussen 25 en 34 jaar	2/9	0/0	0/0
Jonger dan 24 jaar	1/4	0/0	0/0
Totaal man/vrouw	5/45	1/3	0/4
Totaal generaal	50	4	4

Aantal leerlingen per 26-04-2019

Leerjaar	Jongens	Meisjes	Totaal	Weging 0.3	Weging 1.2
0	23	24	47	0	0
1	57	49	106	0	0
2	31	35	66	0	1
3	55	55	110	1	0
4	47	54	101	0	0
5	43	49	92	1	0
6	40	52	92	0	0
7	47	43	90	0	0
8	49	35	84	0	0
Totaal	392	396	788	2	1
Percentage	49.75%	50.25%	100%	0.26%	0.13%

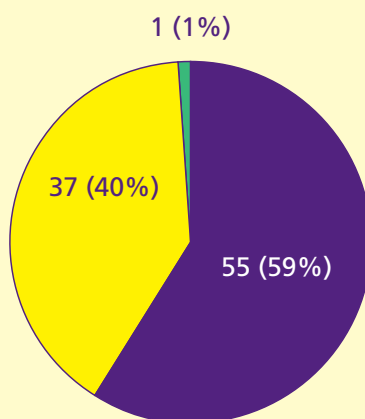
Gerealiseerde schoolopbrengsten de afgelopen drie jaar

Referentieniveaus 2017

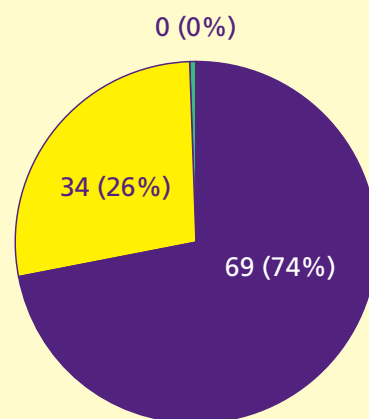
Referentieniveau lezen totaal

● 1S/2F ● 1F ● <1F

Referentieniveau rekenen totaal

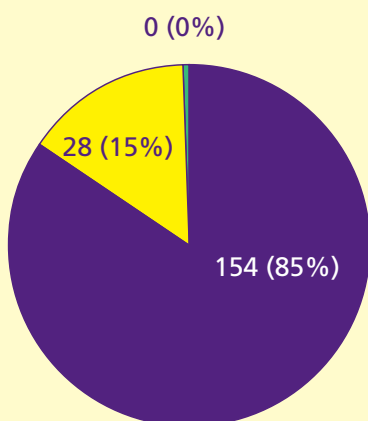
● 1S/2F ● 1F ● <1F

Referentieniveau taal totaal

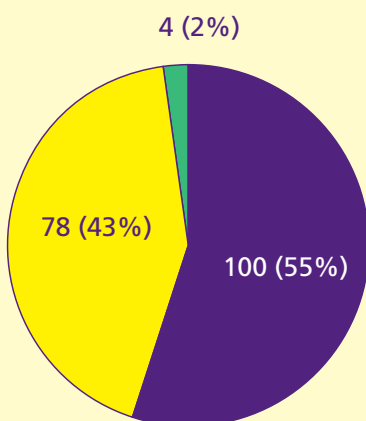
● 1S/2F ● 1F ● <1F

Referentieniveaus 2018

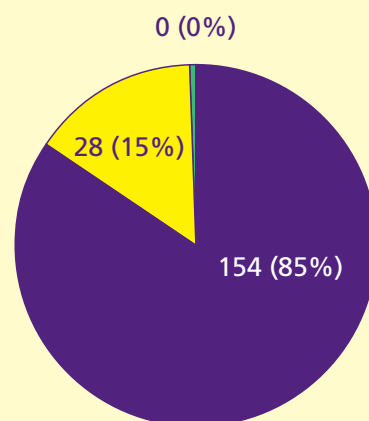
Referentieniveau lezen totaal

● 1S/2F ● 1F ● <1F

Referentieniveau rekenen totaal

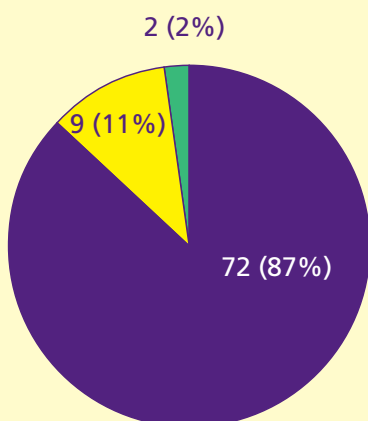
● 1S/2F ● 1F ● <1F

Referentieniveau taal totaal

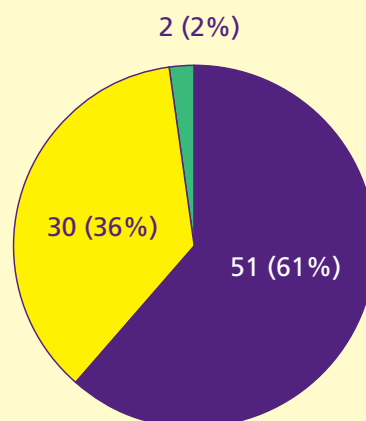
● 1S/2F ● 1F ● <1F

Referentieniveaus 2019

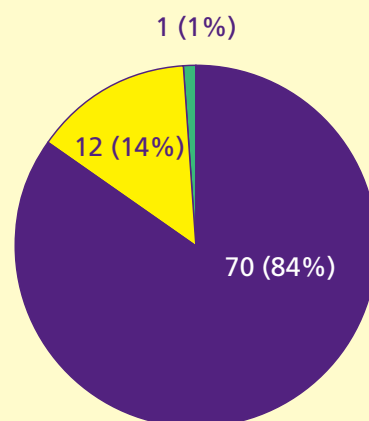
Referentieniveau lezen totaal

● 1S/2F ● 1F ● <1F

Referentieniveau rekenen totaal

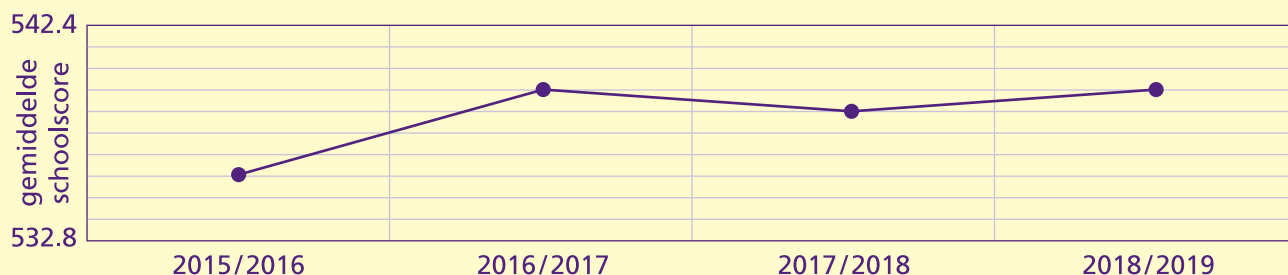
● 1S/2F ● 1F ● <1F

Referentieniveau taal totaal

● 1S/2F ● 1F ● <1F

Resultaten eindtoets per schooljaar

Gerealiseerde schoolontwikkeling afgelopen vier jaar

Onderwerp	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Visie/missie	Werken vanuit de visie opgesteld in 2014	Opfrissen en warmhouden gezamenlijke visie/missie	Evt. aanpassen visie/missie, maken van actieplan	Implementatie aangepaste visie / missie
Catechese	Borgen huidig catecheseaanbod (teamscholing op maat)	Borgen huidig catecheseaanbod (teamscholing op maat)	Oriëntatie op filosoferen met kinderen	Implementatie filosoferen met kinderen
HGW	Aanscherpen groepsoverzichten en groepsplannen	Borging groepsoverzichten en groepsplannen	Indien gewenst: heroriëntatie op HGW	N.a.v. heroriëntatie evt. bijstellen HGW
Taal	Oriëntatie op leerlijn en keuze nieuwe methodiek	Implementatie deel 1 nieuwe methodiek	Implementatie deel 2 nieuwe methodiek	Borgen nieuwe methode
Lezen	Oriëntatie op LIST-methodiek + evt. scholing teamleden	Implementatie LIST-methodiek waaronder bevordering leesplezier	Borging LISTmethodiek waaronder bevordering leesplezier	
SEO	Scholing teamleden en implementatie nieuwe methodiek en pestprotocol	Borging nieuwe methodiek en pestprotocol	Evaluatie effecten nieuwe methodiek en presprotocol met evt. bijstelling	Uitvoering bijstelling
ICT	Implementatie DLWO + scholing teamleden, invoering nieuw systeem narrow casting	Implementatie DLWO + scholing teamleden	Implementatie ouderportal + koppeling rapporten	Borging ouderportal + koppeling rapporten
Techniek-onderwijs	Oriëntatie op wetenschap- en techniekonderwijs + uitvoering pilot	Oriëntatie op wetenschap- en techniekonderwijs + uitvoering pilot	Evaluatie van pilot + keuze voortgang (evt. scholing teamleden)	Vorbereiding op verplichte invoering van wetenschap- en techniekonderwijs
Cultuur-onderwijs	Binnen budget zoveel mogelijk programma behouden	Binnen budget zoveel mogelijk programma behouden	Binnen budget zoveel mogelijk programma behouden	Binnen budget zoveel mogelijk programma behouden

Onderwerp	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Engels	Afstemming afspraken + gedifferentieerde scholing teamleden	Afstemming afspraken + gedifferentieerde scholing teamleden	Oriëntatie op mogelijkheden (WO)-lessen in het Engels	Implementatie (zaak)onderwijs deels in het Engels
Zaakvakken	Werken met bestaande methodiek	Oriëntatie op nieuwe methodieken + keuze	Implementatie nieuwe methode	Borging nieuwe methode
21st Century Skills	Oriëntatie op 21st Century Skills	Plan van aanpak maken voor implementatie van 21st Century Skills + scholing teamleden	Implementatie 21st Century Skills + scholing teamleden	Evaluatie + bijstelling/borging van 21st Century Skills in ons lesprogramma
Ondersteuningsplan	Evalueren + aanpassen	Uitvoeren plan	Evalueren + aanpassen	Uitvoeren plan
Onderwijs aan meer- en hoogbegaafden	Schrijven beleidsnotitie + scholing teamleden	Uitvoeren beleidsnotitie + scholing teamleden	Bijstellen van beleidsplan en praktijkuitvoering a.d.h.v. ervaringen	Borging van beleidsplan en praktijkuitvoering
Opbrengsten	Borging normering + 5%	Verhoging normering + 7,5%	Borging verhoging normering + 7,5%	Verhoging normering + 10%
Kwaliteitszorg/cyclus	Oriëntatie op vereenvoudiging kwz-systematiek	Implementatie vereenvoudiging kwz-systematiek	Borgen vereenvoudiging kwz-systematiek	Oriëntatie op KPOA kwaliteitszorgsysteem
Arbo-jaarplan	Evaluatie Arbojaarplan + opstellen Arbojaarplan	Evaluatie Arbojaarplan + opstellen Arbojaarplan	Evaluatie Arbojaarplan + opstellen Arbojaarplan	Evaluatie Arbojaarplan + opstellen Arbojaarplan
Passend onderwijs	Teamscholing in het kader v.d. tien beloften	Implementatie basisarrangement; voldoen aan de tien beloften	Oriëntatie op evt. uitbreiding basisarrangement	Implementatie uitbreiding basisarrangement
Communicatie met ouders	Oriëntatie op nieuwe website	Implementatie nieuwe website	Implementatie ouderportal	Borging ouderportal
Professionele leergemeenschappen	Kwaliteitsverbetering opbrengsten professionele leergemeenschappen	Evaluatie van de opbrengsten en verbeteren (PDCA)	Evaluatie van de opbrengsten en verbeteren (PDCA)	Evaluatie van de opbrengsten en verbeteren (PDCA)
Veranderende schooltijden	Oriëntatie op andere schooltijden + keuze	Implementatie andere schooltijden	Evaluatie andere schooltijden + bijstelling	Borging andere schooltijden

H1 De bedoeling van De Marke

Onze school

en bijlage H1

Wat is onze toegevoegde waarde?

De bedoeling van De Marke is in het schooljaar 2018 – 2019 ontwikkeld door het team. Het vormt de leidraad voor alle keuzes die we vanaf dat schooljaar maken als school. De ontwikkeling van De Marke zien we als een organisch en herhalend proces. Dit schoolplan draagt bij aan de stappen die we de komende vier jaar met elkaar gaan zetten: steeds gericht werken vanuit de bedoeling.

De bedoeling van De Marke

Kinderen op De Marke halen het beste uit zichzelf om mee te kunnen doen én een bijdrage te kunnen leveren aan de samenleving. Kinderen leren zichzelf kennen én mogen worden wie ze willen zijn. De kinderen op De Marke vormen met elkaar een gemeenschap en worden uitgedaagd om een bijdrage te leveren aan de gemeenschap. Er is vanzelfsprekend ook aandacht voor een brede ontwikkeling van kennis en vaardigheden om een passende stap te zetten naar het vervolgonderwijs.⁴

Om dagelijks te kunnen werken vanuit de bedoeling hebben we met elkaar een paar leidende principes geformuleerd. Die helpen ons om in de hectiek van het dagelijks leven de juiste weg te bewandelen.

- **We hebben hoge verwachtingen van elkaar**
We onderschatten elkaar niet. Dat geldt voor leerlingen, maar ook voor ouders en leraren. We durven te vragen en een appèl te doen op elkaar. Wetend dat iedereen een bijdrage levert die waardevol is.
- **Het kind is aan het werk. De leraar is coach.**
We faciliteren het leerproces van kinderen. Zij maken de vliegrepen. De leraar sluit aan bij de naaste zone van ontwikkeling en daagt de leerling uit om een volgende stap te maken.
- **We leren van en met elkaar. Ouders horen erbij!**
Uit onderzoek⁵ weten we dat ouders belangrijk zijn in het leren en ontwikkelen van kinderen. Bovendien vormen we samen met leerlingen en ouders een gemeenschap. De inbreng van ouders is voor een goede school niet weg te denken.
- **We halen de buitenwereld naar binnen en gaan zelf naar buiten**
De school is onderdeel van de wijk. De school en de wijk hebben elkaar veel te bieden. Met de bedoeling geven we ook expliciet richting aan onze katholieke identiteit: 'Wij geloven in jou'. Wij helpen kinderen om mens te mogen worden in deze wereld, waarin zij leren om aandacht en verantwoordelijkheid te nemen voor de gemeenschap en de wereld waarin we leven.

⁴ Biesta (2018) benoemt drie doeldomeinen van het onderwijs, te weten personificatie, socialisatie en kwalificatie. Binnen De Marke geven wij bewust vorm aan deze drie doeldomeinen.

⁵ O.a. Bakker, J., Denessen, E., Dennissen, M. en Oolbekkink-Marchand, H. (2013); Beek, S., A. van Rooijen & C. de Wit (2007).

Wij scheppen de omstandigheden zodat kinderen dit kunnen leren:

- vertrouwen in zichzelf met alle talenten die ze hebben;
- wie zij zijn met al hun sterke en minder sterke kanten;
- vertrouwen in nieuwe kansen ook na teleurstellingen of tekortkomingen;
- vertrouwen in de ander;
- een steun te zijn voor anderen;
- het leven met anderen te vieren door met aandacht stil te staan bij mooie en verdrietige momenten (bijvoorbeeld ondersteund door verhalen, muziek, foto's, films, symbolen en rituelen).
- deel uit te maken van en zich te verbinden met een grotere (geloofs)gemeenschap waarmee zij zich verwant voelen en waarbinnen zij hun leven mogen delen met de eigen en oudere generaties en hun levenservaringen mogen doorgeven aan nieuwe generaties medemensen.

De komende jaren bouwen we verder aan het werken vanuit onze bedoeling.
We evalueren en stellen bij: is de bedoeling nog steeds leidend?

De Marke als gemeenschap

Om vanuit de bedoeling van De Marke te kunnen werken is er een omgeving nodig waarin kinderen de kans krijgen om te ontdekken, te oefenen en te groeien. Kinderen, leraren én ouders vormen met elkaar deze (oefen)gemeenschap.

Om deze gemeenschap samen vorm te geven, gaan we uit van:

- de ontwikkelingskracht van leerlingen. Hun ontwikkeling en leren proberen wij te garanderen door vertrouwen te geven, de relatie aan te gaan en hen verbondenheid te laten ervaren met de rijkdom van onze cultuur en samenleving.
- de kracht en het vakmanschap van professionals om doelgerichte processen op gang te brengen;
- de betrokkenheid van alle ouders en professionals bij de ontwikkeling van het kind;
- gelijkwaardigheid. Iedereen is gelijkwaardig, maar heeft een andere eindverantwoordelijkheid in de school en is daarmee niet gelijk.
- het belang van de relatie. Iedereen maakt deel uit van De Marke en hoort erbij. We verbinden ons met elkaar en aan gezamenlijke doelen vanuit het besef dat wij samen verder bouwen aan de gemeenschap waarvan wij deel uitmaken.
- het belang van competentie en autonomie: iedereen draagt bij aan de versterking van de gemeenschap die passend is bij zijn of haar eigen mogelijkheden.

De komende jaren bouwen we verder aan De Marke als oefengemeenschap en betrekken we leerlingen én ouders steeds meer bij de ontwikkeling van het kind én de school als gemeenschap. We evalueren onze schoolontwikkeling samen met de kinderen en de ouders.

We bouwen aan een sterke relatie met ouders, waarbij we gelijkwaardige partners zijn. Iedereen vanuit zijn eigen rol.

Voorwaarden voor leren en ontwikkeling

Volgens de motivatietheorie hebben mensen een natuurlijke, aangeboren neiging om bezig te zijn met interessante dingen en te zoeken naar verbintenissen tussen zichzelf en de wereld.⁶

Deci en Ryan (1975) spreken over de drie basisbehoeften relatie, competentie en autonomie. Als in voldoende mate is voldaan aan de behoefte aan relatie (anderen waarderen mij en willen met mij omgaan), de behoefte aan autonomie (ik kan het zelf, hoewel niet altijd alleen) én aan de behoefte aan competentie (ik geloof en heb plezier in mijn eigen kunnen), dan is er sprake van welbevinden, motivatie, inzet en zin in leren.

Relatie: Voor kinderen op De Marke betekent dit dat zij, zowel met hun leerkrachten als met andere kinderen, positieve relaties kunnen opbouwen. Leerlingen en volwassenen voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor een goede sfeer en scheppen pedagogische voorwaarden om de relatie te laten ontstaan. Zij luisteren, bieden vertrouwen, treden op als het nodig is, creëren uitnodigende omstandigheden, zijn het goede voorbeeld, dagen uit en ondersteunen.

Competentie: Kinderen op De Marke willen laten zien wat zij al kunnen, zodat zij zichzelf als effectief ervaren. Dat vraagt om uitdaging en afstemming van het onderwijs op de mogelijkheden en (basis)behoeften van de leerling. De leraar neemt de ontwikkeling van de leerlingen serieus, biedt de leerling ruimte om passende leerdoelen voor zichzelf te formuleren en haalbare resultaten te boeken. Een combinatie van hoge (en reële) verwachtingen en beschikbaarheid voor hulp en ondersteuning, zijn een goede basis voor het ontwikkelen van gevoel van competentie.

Autonomie: Leerlingen hebben al jong de behoefte zich te onderscheiden en hun eigen keuzes te maken. Daarom mogen leerlingen op De Marke meedenken en meebeslissen. De leraar biedt hiervoor de noodzakelijke veiligheid, ruimte, begeleiding en ondersteuning én waarborgt de verbondenheid met de ander. Individuele vrijheid is belangrijk en wordt gestimuleerd, maar altijd in relatie met de ander en met behoud van ieders vrijheid en verantwoordelijkheid daarvoor.

De komende jaren evalueren we ons onderwijs, zowel pedagogisch als didactisch, ook aan de hand van de drie basisbehoeftes.

⁶ Nivoz (2015)

Visie op leren en ontwikkelen

Ontwikkelen en leren... dat doe jezelf. Dat kan een ander niet voor je doen. Maar anderen zijn wel essentieel in het leren en ontwikkelen. Vanuit een bio-ecologisch ontwikkelingsperspectief zien we leren en ontwikkelen als een dynamisch proces, waarbij kind-, ouder-/gezins- en omgevingsfactoren elkaar beïnvloeden. Persoonlijke kenmerken en gedragingen ontwikkelen zich in interactie met de omgeving⁷. Heel specifiek voor onze school stellen we: je hebt De Marke als gemeenschap nodig om tot ontwikkeling te komen.

Leren en ontwikkelen faciliteren we op De Marke vanuit verschillende leertheorieën. Het constructivisme, het sociaal-constructivisme en het constructionisme.

Leren is een actief, constructief, cumulatief, zelfregulerend en doelgericht proces, waarbij de leerling steeds meer een eigen verantwoordelijkheid en een regierol krijgt.⁸

Leren is ook een sociaal proces. Interactie met anderen speelt een belangrijke rol om betekenis te geven aan datgene wat je leert.⁹

Leren verloopt beter als de leerling bewust betrokken is en nieuwe manieren ontdekt om geleerde kennis en vaardigheden op een andere wijze in te zetten. Spelend leren is een belangrijke pijler hierin.¹⁰

7 Bronfenbrenner (1979)

8 Het constructivisme kent meerdere grondleggers, onder andere Piaget en Dewey

9 De belangrijkste sociaal-constructivist is Vygotsky

10 Constructionisme van Papert (1991)

Brede ontwikkeling

Zoals eerder beschreven richt De Marke zich op de ontwikkeling van het kind als mens, het kind in relatie tot zijn sociale omgeving en het kind dat kennis en vaardigheden nodig heeft om een volgende stap te zetten in de wereld.¹¹

We kiezen naast een sterke focus op de basisvaardigheden van taal en rekenen, ook voor een brede oriëntatie op de wereld. Middels IPC¹² worden zaakvakken als natuur, geschiedenis en aardrijkskunde gecombineerd met vakken als handvaardigheid, muziek, techniek, drama en dans. Door in de groepen 1 t/m 8 projectmatig te werken, onderzoek te doen, samen te werken en te evalueren op proces en product is er aandacht voor facetten van alle drie de doeldomeinen zoals Biesta die verwoord heeft.

In de komende jaren wordt op De Marke steeds meer vorm en inhoud gegeven aan de brede ontwikkeling van onze leerlingen.

¹¹ Ontwikkeling binnen de drie doeldomeinen van Biesta (2018)

¹² International Primary Curriculum (IPC)

Bijlage: Werken vanuit de bedoeling

Op De Marke is geen externe urgentie aanwezig voor het inzetten van een verandering. De verschillende partijen verbonden aan de school zijn tevreden en de resultaten geven ook geen aanleiding om onze aanpak drastisch te veranderen. De school is momenteel erg in trek en wij krijgen wekelijks aanmeldingen van leerlingen die willen overstappen vanuit andere scholen in de wijk. Daarom is ervoor gekozen om de verandering in te zetten vanuit de bedoeling. Wouter Hart schrijft in zijn boek: 'Verdraaide organisaties, terug naar de bedoeling', over organisaties die met minder krampachtige beheersbaarheid veel betere resultaten willen halen. In samenwerking met Marius Buiting heeft hij een basismodel opgezet en vandaaruit zijn wij op De Marke aan de slag gegaan.

Het basismodel van Wouter Hart bestaat uit drie cirkels:

- 1 De leefwereld
- 2 De systeemwereld
- 3 Bedoeling

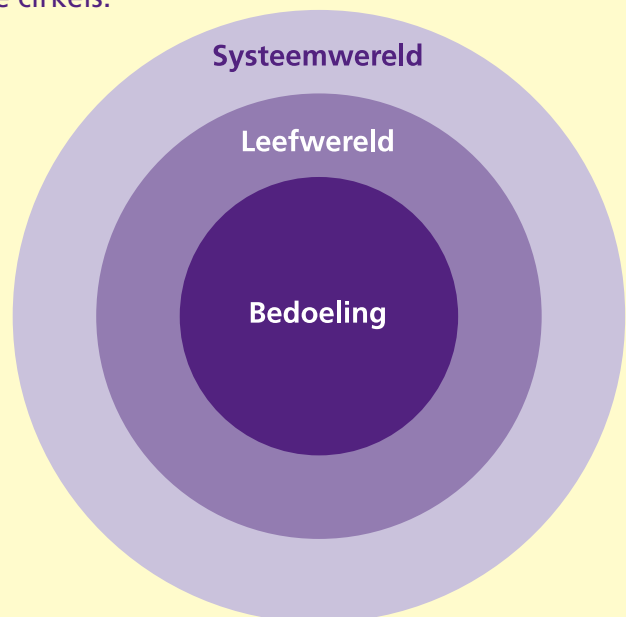
De leefwereld is de wereld zoals wij die in het hier en nu kunnen waarnemen. Het gaat over het gedrag dat wij zien en ervaren.

De systeemwereld is de wereld die gecreëerd is om de leefwereld heen. Deze zorgt ervoor dat onze werkzaamheden in de leefwereld goed verlopen. Het is een weergave van de leefwereld en bestaat vooral uit afspraken in de vorm van beleid, procedures, instructie, formats enz.

De systeemwereld hebben wij ingericht om ons werk in de leefwereld gemakkelijker te maken. De gedachte achter de systeemwereld is, dat wanneer deze 'af' is, in de leefwereld de goede dingen gedaan worden. Dat we *dán* bereiken waarvoor de organisatie staat.

De bedoeling is de binnenste cirkel in het model. Het is het vertrekpunt van het denken van waaruit je kijkt naar elementen in de leefwereld of de systeemwereld. De bedoeling is je missie en ook hiervoor geldt dat je deze continu moet blijven laden, want anders heeft die geen betekenis.

Er wordt vaak geredeneerd van buiten naar binnen, maar Wouter Hart geeft in zijn boek aan dat succesvolle ondernemingen precies andersom denken. Bij alles wat zij doen starten zij vanuit de bedoeling en dat is ook de stap die wij op De Marke gezet hebben en verder willen gaan uitwerken.

De Marke als gemeenschap

Op De Marke vinden wij het belangrijk om een verbinding te maken met onze omgeving. De afgelopen jaren hebben we een voorzittersfunctie binnen ons ABC 'Vathorst midden' gehad. Dit is een brede school met voorzieningen voor kinderen, jongeren en gezinnen in de buurt met de school als middelpunt. De komende jaren oriënteren wij ons op de nieuwe rol die we in dit samenwerkingsverband kunnen/willen innemen. We werken als school nauw samen met organisaties voor kinderopvang, welzijnsinstellingen en instellingen voor sport en cultuur. Gezamenlijk proberen we een passend activiteitenaanbod voor de wijk te creëren.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

De Marke onderhoudt goede contacten met de peuterscholen en peuterwerkplaatsen in de wijk. Kinderen met VE-indicatie krijgen een warme overdracht; pedagogisch medewerkers van de peuterschool maken een afspraak met de toekomstige leerkracht van een kind om mondeling toe te lichten wat de onderwijsbehoefte is van de leerling. Waar mogelijk wordt ook gezocht naar samenwerking tussen de voor- en vroegschool.

VO

Ieder jaar weer kiezen de leerlingen van groep 8 de school die het beste bij hen past. We hebben goede contacten met de verschillende middelbare scholen. Er vindt altijd een warme overdracht plaats van de leerlingen, meestal persoonlijk, soms telefonisch. De Marke ontvangt drie jaar lang alle resultaten van oud-leerlingen. Hiermee kunnen wij analyseren of onze advisering goed is geweest en waar we in het vervolg eventueel extra rekening mee moeten houden. Deze gegevens laten al enkele jaren zien dat we dit op een juiste manier doen. We zijn in staat om onze leerlingen op een goede manier te adviseren en op die plek te krijgen waar ze thuishoren.

Samenwerking met HU en o.a. ROC

Voor de aanwas van nieuwe leerkrachten en ook om op deze wijze extra handen te vinden om het onderwijs aan onze leerlingen mee te ondersteunen, vinden wij het belangrijk een bijdrage te leveren in de ontwikkeling van aankomende leerkrachten. Daarom bieden wij studenten van de PABO Hogeschool Utrecht en onderwijsassistenten van het ROC, de gelegenheid om ervaring op te doen in onze school. Voor de beoordeling van stagiaires maken wij gebruik van de beoordelingsinstrumenten van de opleidingsschool.

De Marke is een gecertificeerde opleidingsschool waar een aantal leerkrachten zich tot mentor heeft nageschoold. Tevens worden alle opleidingsschoolactiviteiten gecoördineerd door een speciaal daarvoor vrijgeroosterde opleidingscoördinator. Hiervoor ontvangen wij een halve dag extra formatie.

Samenwerking met externe organisaties

Onze school staat midden in de gemeenschap. We streven naar samenwerking met instanties in de wijk. Onze school onderhoudt daarom structurele contacten met externe instanties om de school heen. Hierdoor halen we expertise binnen, waardoor we adequaat samen kunnen werken aan de opvoeding en ontwikkeling van onze leerlingen. We dragen daarvoor, als school, ouders en omgeving, een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De externe instanties waarmee we een relatie onderhouden zorgen voor advies, hulp en ondersteuning en dit komt de kwaliteit van het onderwijs en de school als organisatie ten goede.

Daarom onderhoudt onze school systematische en gereguleerde contacten met:

- Voorschoolse en naschoolse voorzieningen
 - Partou Wezeperberg
 - Stichting Kindopvang Amersfoort
 - BSO Ben en Belle
 - BSO Teun
 - BSO Bzzzonder
- Partners binnen het Brinkcluster
 - Vrijgemaakt gereformeerde basisschool Het Zwaluwnest
 - Peuterschool en naschoolse opvang: Partou en SKA (zie punt 1)
 - Dienst voor Sport Recreatie en Onderwijs (SRO)
- Samenwerkingsverband De Eem
- Hogeschool Utrecht (PABO)
- ROC Midden Nederland
- Parochie van Onze Lieve Vrouw van Amersfoort; locatie St. Joseph in Hooglanderveen-Vathorst; pastor Josephine van Pampus
- Scholen in de Kunst
- Centrum voor Natuur en Milieu-educatie op Landgoed Schothorst
- Kinderboerderij De Brinkhorst in Vathorst
- Dagbesteding Onder één Dak.
- Geneeskundige dienst; GGD Midden Nederland: jeugdgezondheidszorg
- Bedrijfsarts: Albert Groen
- Leerplichtambtenaar gemeente Amersfoort

H2 De leefwereld

Ons onderwijs

en bijlage H2

De leefwereld

De doelen en het aanbod van onze school zijn gericht op de realisatie van brede ontwikkeling van leerlingen¹³.

Biesta (2014) spreekt over de drie functies én doeldomeinen van onderwijs, te weten **kwalificatie**, **socialisatie** en **personificatie**. Kwalificatie verwijst naar het verwerven van kennis, vaardigheden en houdingen die leerlingen nodig hebben op de basisschool en in hun verdere leven (opleiding/beroep) om zo deel te kunnen nemen aan de samenleving. Dat is meer dan alleen de nadruk op taal en rekenen en op meetbare doelen. Kwalificatie kan ook betrekking hebben op 21e eeuwse vaardigheden zoals samenwerken, creatief denken en zelfsturing.

Socialisatie gaat over de wijze waarop kinderen en jongeren meegenomen worden in de praktijk van culturen en tradities; het leren deel uitmaken van een groter geheel en ergens bij willen horen. Daarbij gaat het niet alleen om het ontwikkelen van omgangsvormen en waarden en normen, maar ook om het begrijpen van de samenleving als een resultaat van historische, culturele en sociale processen. Socialisatie heeft ook betrekking op de school als gemeenschap en de wijze waarop leerlingen mede vorm mogen geven aan de school.

Persoonsvorming heeft betrekking op de ontwikkeling van eigen identiteit en uniciteit: 'wie ben ik, wat kan ik en wie wil ik zijn?' Het gaat daarbij om het ontdekken van passies en drijfveren, maar ook om het leren zien van verschillende perspectieven en werkelijkheden. Een school krijgt een personificatiefunctie als in de school het gesprek gevoerd wordt over de verschillende vakken en disciplines en het perspectief dat ze de leerlingen bieden.¹⁴ Deze drie doeldomeinen zijn niet van elkaar te scheiden. Toch kunnen we stellen dat bij bepaalde onderdelen van ons onderwijs een doeldomein in meer of mindere mate op de voorgrond staat.

¹³ Deze doelen realiseren wij met ons basisaanbod en ons schoolspecifiek aanbod. Dit aanbod kan methode-georiënteerd zijn of een methode-onafhankelijk activiteitenaanbod betreffen. (Voor een gedetailleerd overzicht van onze doelen en huidige methodes verwijzen we naar de bijlage behorend bij dit hoofdstuk.)

¹⁴ Geerdink et al. (2015)

In het strategisch beleidsplan van onze stichting wordt het denken over brede ontwikkeling vertaald in vier typen van leren met bijpassende doelen. Op De Marke vertalen wij deze doelen naar de drie doeldomeinen van Biesta:

Leren om te weten

Kennisdoelen: Kwalificatie

Leren om te doen

Vaardigheidsdoelen: Kwalificatie

Leren om samen te leven

Pedagogische doelen: Socialisatie

Burgerschapsdoelen: Socialisatie

Leren om te zijn

Levensbeschouwelijke doelen: Personificatie

Ontdekken van wie je bent: Personificatie

Kwalificatie

Leren om te weten – Kennisdoelen

Onze kennisdoelen zijn gebaseerd op de wettelijk vastgestelde kerndoelen voor de verschillende vak- en vormingsgebieden en de referentieniveaus voor Nederlands en rekenen-wiskunde. Deze doelen komen met name aan bod in ons basisaanbod in de ochtend.

Leren om te doen - Vaardigheidsdoelen

Leerlingen leren in onze school vaardigheden die nodig zijn om in het dagelijks leven wendbaar met kennis om te gaan, anderen te begrijpen en door anderen begrepen te worden en het eigen handelen te kunnen reguleren. Zo besteden wij aandacht aan communiceren, creatief denken en handelen, digitale geletterdheid (inclusief mediawijsheid), kritisch denken, probleemoplossend denken en handelen, samenwerken, sociale en culturele vaardigheden en het eigen handelen sturen op basis van zelfdiscipline en reflectie.

De groepen 1/2 werken gedurende het schooljaar vanuit diverse thema's waarbij bovengenoemde vaardigheden een plek hebben. Ieder thema vertrekt vanuit een prentenboek waarbij doelgericht gewerkt wordt aan de verschillende vakgebieden. Het thema zorgt voor samenhang in de verschillende vakgebieden. Spelend en ontdekkend leren is een van de manieren waarop kinderen leren.

Bij de groepen 5 t/m 8 komen deze vaardigheidsdoelen specifiek aan bod tijdens IPC en in de loop van de schoolplanperiode ook voor de groepen 3 en 4. Momenteel wordt in de laatst genoemde jaargroepen wel aan het ontwikkelen van deze doelen gewerkt, maar vooral vanuit een methode-gestuurd aanbod.

Socialisatie

Leren om samen te leven - Pedagogische doelen

Binnen onze school besteden wij expliciet aandacht aan pedagogische doelen. Vanuit gedeelde opvoedingsverantwoordelijkheid met ouders leren leerlingen samen spelen en samenwerken met medeleerlingen, open en respectvol om te gaan met anderen, verwonderd en nieuwsgierig te zijn naar ontwikkelingen in natuur, cultuur en samenleving en gezamenlijke waarden te vertalen in gedragsregels en hier het eigen gedrag op aan te passen en anderen aan te spreken op gedrag.

Een goed pedagogisch klimaat in de school bevordert het aanleren van sociaal gedrag, actief burgerschap en sociale integratie binnen onze democratische rechtsstaat. Dit geven wij vorm door het gericht aanleren van sociaal gedrag met behulp van KWINK, een methode voor het bevorderen van de sociaal-emotionele ontwikkeling. KWINK richt zich op de kracht van een veilige groep en werkt met de volgende vijf gedragscompetenties:

- Besef hebben van jezelf.
- Besef hebben van een ander.
- Relaties kunnen hanteren.
- Keuzes kunnen maken.
- Zelfmanagement.

Naar aanleiding van deze vijf gedragscompetenties zijn onze schoolregels opgesteld. Daarnaast komen deze doelen ook terug in het thematisch werken in de groepen 1/2, Hemel en Aarde, ICP en STAAL.

Leren om samen te leven - Burgerschapsdoelen

Onze school wil een hechte gemeenschap zijn van leerlingen, leerkrachten en ouders, die op intensieve wijze met elkaar willen samenwerken. Wij hechten grote waarde aan het scheppen van een klimaat waarin leerlingen met elkaar omgaan op basis van respect en eerbied voor de ander, waarbij het niet uitmaakt hoe die ander eruitziet of waar hij vandaan komt.

Kinderen zijn zelfstandig en verantwoordelijk, waarbij rekening wordt gehouden met de sociaal-emotionele ontwikkeling en de leeftijd van de kinderen. De kinderen leren dat vertrouwen ontstaat door de ander te leren kennen, te respecteren en samen verantwoordelijk te zijn voor de school. Kinderen ervaren dat ze zichzelf mogen zijn, dat ze gewaardeerd worden en dat de school erop vertrouwt dat zij zich ontwikkelen. We doen dit omdat we willen dat onze kinderen een inbreng hebben in en kunnen deelnemen aan de maatschappij.

De doelen komen aan bod in onze methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling KWINK. Wij hebben een leerlingenraad waarin leerlingen van de groepen 6 t/m 8 zitting hebben. Aan het begin van het schooljaar vinden verkiezingen in de groepen plaats en per groep wordt één leerling uitgekozen die de groep vertegenwoordigt in de leerlingenraad. Gedurende het schooljaar worden verschillende onderwerpen besproken, onderzoeken uitgevoerd en adviezen aan het managementteam uitgebracht.

De leerlingen van groep 7 maken kennis met kinderen met een meervoudige complexe handicap door een aantal keer per schooljaar een bezoek te brengen bij de dagbesteding 'Onder één Dak' naast onze school.

Jaarlijks nemen wij deel aan twee projecten voor een goed doel. Zo doen wij vanuit onze katholieke identiteit mee aan de vastenactie en daarnaast kiezen wij één ander goed doel waarvoor wij ons willen inzetten.

De Marke is onderdeel van ABC Vathorst midden. Dit is een samenwerking tussen drie basisscholen en twee kinderopvangorganisaties in de wijk Vathorst. Voor de kinderen die in de buurt wonen of op school zitten worden activiteiten georganiseerd zodat zij de kans krijgen om hun talenten te ontwikkelen zodat zij opgroeien in een buurt waarin zij zich thuis voelen. Voor ouders en andere belangstellende worden inspiratieavonden georganiseerd waarbij lezingen worden gegeven of workshops kunnen worden gevolgd die passen bij de huidige maatschappelijke ontwikkelingen.

Op dit moment is er nog onvoldoende visie op en samenhang van doelen om 'samen te leren leven'. Het zijn min of meer losstaande activiteiten die nog beperkt doelgericht zijn.

Er wordt verder uitgewerkt wat wij verstaan onder 'samen te leren leven'. Naar aanleiding daarvan zetten we een doelgericht aanbod op.

Personificatie

Leren om te zijn - Levensbeschouwelijke doelen

Binnen onze school leren leerlingen, mede geïnspireerd vanuit onze katholieke identiteit, dat zij:

- mogen vertrouwen op zichzelf met al hun talenten;
- mogen zijn wie zij zijn met al hun sterke en minder sterke kanten;
- mogen vertrouwen in nieuwe kansen ook na teleurstellingen of tekortkomingen;
- mogen vertrouwen op de ander;
- een steun mogen zijn voor anderen;
- het leven met anderen mogen vieren door met aandacht stil te staan bij mooie en verdrietige momenten (bijvoorbeeld ondersteund door verhalen, muziek, foto's, films, symbolen en rituelen);
- deel mogen uitmaken van en zich mogen verbinden met een grotere (geloofs)gemeenschap waarmee zij zich verwant voelen en waarbinnen zij: a. hun leven mogen delen met de eigen en oudere generaties; en b. hun levenservaringen mogen doorgeven aan nieuwe generaties medemensen.

Door middel van de catechesemethode 'Hemel en Aarde' helpen wij onze leerlingen zich op levensbeschouwelijk vlak te ontplooien en te vormen. Deze methode draagt ertoe bij dat de leerlingen komen tot een kritische en open opstelling ten opzichte van de geloofs-gemeenschap en ten opzichte van sociale en maatschappelijke vraagstukken. Daarnaast wordt vanuit onze katholieke identiteit invulling gegeven aan de verschillende vieringen (Kerstmis, Pasen, enz.). We zien een sterke relatie tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling en actief burgerschap en sociale cohesie.

Leren om te zijn – Ontdekken wie je bent

Wij geven onze leerlingen mee dat zij opgroeien in een pluriforme samenleving. Wij leren onze leerlingen de samenleving allereerst als samenleving te zien. Uitgangspunt hierbij is : 'Ik ben oké en jij bent oké'. Leerlingen leren op ons school respect te hebben voor ieders opvattingen, gewoonten en levenswijzen. Dit betekent dat wij nieuwsgierigheid naar elkaar stimuleren. Er is in ons onderwijs aantoonbaar aandacht voor diversiteit.

Maar om respect te kunnen tonen voor ieders opvattingen, gewoonten en levenswijzen is het van belang dat de leerlingen ook de ruimte te krijgen om te leren ontdekken wie zij zijn. Dat ze leren om de beste versie van zichzelf te worden, zelfvertrouwen te krijgen in wie zij zijn, dat ze respect hebben voor zichzelf, hun positieve kwaliteiten kunnen inzien en authentiek zijn.

De doelen komen deels aan bod in onze methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling KWINK, onze levensbeschouwelijke methode Hemel en Aarde en IPC.

Op De Marke willen wij hier meer aandacht aan besteden. Daarom is dit opgenomen in onze bedoeling. Momenteel is het begrip nog onvoldoende geladen waardoor het onvoldoende betekenis heeft voor ons onderwijs op De Marke. De komende jaren willen wij hier verder mee aan de slag, zodat het meer betekenis krijgt in ons onderwijsaanbod.

Expliciet maken van de bedoeling 'leren om te zijn' en de daarbij behorende doelen concretiseren.

Bijlage: Aanbod onderwijs

Sommige ontwikkelingsprocessen kunnen versnellen door een doelgerichte, methode-georiënteerde aanpak. Onderzoek naar de breinontwikkeling van kinderen laat echter zien dat methode-onafhankelijke leerprocessen, waarin niet alle doelen vooraf vastliggen, tot een bredere ontwikkeling van de hersenen leiden. Met name situaties van spelend en ontdekkend leren waarin kinderen gebruik maken van meerdere zintuigen, maakt dat zij in hun jonge jaren netwerken in hun hersenen aanleggen waardoor zij op latere leeftijd wendbaarder zijn in hun denken en handelen. Spelend en ontdekkend leren legt de basis voor onderzoekend en ontwerpnd leren op wat oudere leeftijd. Daarom hechten wij er belang aan dat in het onderwijsaanbod van onze school ook voldoende aandacht is voor een methode-onafhankelijk activiteitenaanbod.

Op De Marke vertalen wij deze doelen naar de drie doeldomeinen van Biesta.

Leren om te weten

Kennisdoelen: Kwalificatie

Leren om te doen

Vaardigheidsdoelen: Kwalificatie

Leren om samen te leven

Pedagogische doelen: Socialisatie

Burgerschapsdoelen: Socialisatie

Leren om te zijn

Levensbeschouwelijke doelen: Personificatie

Ontdekken van wie je bent: Personificatie

Leren om te weten – kennisdoelen – kwalificatie

Onze kennisdoelen zijn gebaseerd op de wettelijk vastgestelde kerndoelen voor de verschillende vak- en vormingsgebieden en de referentieniveaus voor Nederlands en rekenen-wiskunde.

Nederlands – de basis

Het taalonderwijs in onze school richt zich op de vier doeldomeinen: mondelinge taalvaardigheid (o.a. woordenschat), leesvaardigheid, schrijfvaardigheid, begrippenlijst (o.a. grammatica) en taalverzorging (o.a. spelling en interpunctie).

Hoe doen we dat?

Wij realiseren een doorgaande ontwikkelingslijn in de taalontwikkeling van leerlingen door een beredeneerd methode-onafhankelijk activiteiten aanbod in de groepen 1/2. Hiervoor maken wij op De Marke gebruik van de Taallijn. Jaarlijks komen verschillende thema's aan bod en deze worden door de collega's gezamenlijk voorbereid. De Taallijn geeft houvast en zorgt ervoor dat wij op een effectieve manier de taalontwikkeling van onze leerlingen kunnen stimuleren en kunnen aansluiten bij de doelen die gesteld zijn/worden.

In de groepen 3 t/m 8 wordt gewerkt met een beredeneerd methode-georiënteerd aanbod. Voor ons leesonderwijs werken wij in de groepen 3 t/m 6 volgens de LIST-aanpak. Deze aanpak zal de komende jaren ook uitgebreid worden naar de groepen 7 en 8. De LIST-aanpak werkt bij het aanvankelijk lezen met een programma waarin naast instructie van letters en leeshandeling, vanaf het begin af aan functionele, en motiverende lees- en schrijfopdrachten worden aangeboden. Vloeiend lezen wordt bereikt door de leerlingen veel leeftijdsadequate boeken te laten lezen.

Naast de LIST-aanpak is in groep 3 nog de methode Veilig leren lezen aanwezig. Uit deze methode wordt alleen gebruikt wat ten dienste staat van het leren lezen. Momenteel maken wij in groep 4 t/m 8 gebruik van Lezen in Beeld voor het begrijpend leesonderwijs. Het gebruik van een methode begrijpend lezen staat in ons team ter discussie. Daarom zijn wij gestart met een onderzoek naar het begrijpend leesonderwijs op De Marke. Voor de mondelinge taalvaardigheid, schrijfvaardigheid en taalverzorging maken wij in de groepen 3 t/m 8 gebruik van de methode STAAL. Dit is een gecombineerde taal- en spellingsmethode.

Gehanteerde methode

Jaargroep	–	–	3	4	5	6	7	8
Mondelinge taalvaardigheid	STAAL							
Leesvaardigheid	Technisch lezen: de LIST- aanpak Begrijpend lezen: Lezen in Beeld							
Schrijfvaardigheid	STAAL							
Begrippenlijst en taalverzorging	STAAL							

Methode-onafhankelijk activiteiten aanbod (spelend, ontdekkend, ontwerpend, onderzoekend leren):

Thema's, projecten, evenementen	Jaargroep	Mondelinge taal-vaardigheid	Lees-vaardigheid	Schrijf-vaardigheid	Begrippenlijst en taal-verzorging
Diverse thema's door het schooljaar heen	1 en 2	x	x	x	x

Als realistische norm voor onze leerlingpopulatie hanteren wij deze percentages:

- 95% van de leerlingen behaalt bij de eindtoets voor Nederlands het 1F niveau.
- 80% van de leerlingen behaalt het streefniveau 2F voor lezen en taalverzorging.

Binnen onze school besteden wij op structurele en herkenbare wijze aandacht aan het bestrijden van achterstande; in het bijzonder in de beheersing van de Nederlandse taal door vroegtijdig te signaleren en naar aanleiding daarvan te handelen. Dit kan zijn door extra ondersteuning in de groep passend bij de methode, extra ondersteuning buiten de groep door de remedial teacher of leerkrachtondersteuner of extra ondersteuning door een externe (bijvoorbeeld logopedie). Sinds een aantal jaar maken wij gebruik van het programma Bouw.

Met dit programma wordt de leesontwikkeling van leerlingen, die daar moeite mee hebben, ondersteund.

Met name binnen het onderwijs aan jonge kinderen bevorderen wij de woordenschatontwikkeling en lezen via spelend en ontdekkend leren.

Voor kinderen met een VVE-indicatie is een warme overdracht met peuterscholen van Partou en SKA. Daarnaast is er goed contact met de verschillende kinderdagverblijven in de wijk.

Versterking van Nederlands

Op De Marke wordt de leerlijn op het gebied van technisch lezen verder doorgevoerd naar de groepen 7 en 8. Het is van belang dat de LIST-aanpak van de groepen 1 t/m 6 wordt doorgezet naar de groepen 7 en 8.

Het maken van leeskilometers is een van de uitgangspunten van het LIST-lezen. Om dit goed te kunnen inbedden in ons onderwijs moeten voldoende boeken aanwezig zijn. Daarom zijn wij een samenwerking met Bibliotheek Eemland aangegaan. Dit houdt in dat wij medio 2020 een schoolbibliotheek krijgen.

Daarnaast willen wij verder onderzoek doen naar het begrijpend leesonderwijs op onze school. Begrip van wat je leest is essentieel om je verder te kunnen ontwikkelen en je te kunnen redden in de huidige maatschappij. Is hier een methode voor nodig of is een methodiek beter op zijn plaats om beter tegemoet te kunnen komen aan de onderwijsbehoefte van onze leerlingen?

Rekenen en wiskunde – de basis

Het rekenen-wiskundeonderwijs richt zich op de vier doeldomeinen: getallen, meten en meetkunde, verhoudingen en verbanden.

Hoe doen we dat?

Wij realiseren een doorgaande ontwikkelingslijn in de rekenen-wiskundeontwikkeling van leerlingen door een beredeneerd methode-onafhankelijk activiteiten aanbod in de groepen 1/2 en een beredeneerd methode-georiënteerd aanbod in de groepen 3 t/m 8.

In de groepen 1/2 werken wij met een beredeneerd aanbod dat is gebaseerd op de leerlijnen van de SLO. Die staan beschreven in de groepsplannen. Hierbij maken wij gebruik van de methode Schatkist als bronnenboek en de kisten van Met Sprongen Vooruit.

De groepen 3 t/m 8 werken met de methode Wereld in Getallen; daarnaast wordt in alle groepen Met Sprongen Vooruit ingezet. Onze werkwijze is gekoppeld aan het protocol Ernstige, reken- en wiskunde problemen en dyscalculie, zodat onze leerkrachten goed zicht hebben op de rekenontwikkeling van hun leerlingen. Het protocol sluit naadloos aan bij de cyclus voor Handelingsgericht Werken (HGW).

Gehanteerde methode

Jaargroep	–	–	3	4	5	6	7	8
Getallen	Wereld in Getallen / Met Sprongen Vooruit							
Meten en meetkunde	Wereld in Getallen / Met Sprongen Vooruit							
Verhoudingen	Wereld in Getallen / Met Sprongen Vooruit							
Verbanden	Wereld in Getallen / Met Sprongen Vooruit							

Methode-onafhankelijk activiteiten aanbod (spelend, ontdekkend, ontwerpend, onderzoekend leren)

Thema's, projecten, evenementen	Jaargroep	Getallen	Meten en meetkunde	Verhoudingen	Verbanden
Diverse thema's door het schooljaar heen	1 en 2	x	x	x	x

Als realistische norm voor onze leerlingpopulatie hanteren wij deze percentages:

- 90% van de leerlingen behaalt bij de eindtoets voor rekenen-wiskunde het 1F niveau.
- 75% van de leerlingen behaalt het streefniveau 1S.

Versterking van rekenen en wiskunde

Op De Marke werken wij momenteel naar tevredenheid met de methode Wereld in Getallen (WiG). Wij hanteren deze methode bijna acht jaar en het wordt tijd om ons te gaan oriënteren op een nieuwe rekenmethode.

Engels – de basis

Het onderwijs in de Engelse taal richt zich vooral op mondelinge communicatie en het leren lezen van eenvoudige teksten. Het schrijven beperkt zich tot het kennismaken met de schrijfwijze van een beperkt aantal vaak voorkomende Engelse woorden. Voorts leren kinderen om woordbetekenissen en schrijfwijzen van woorden op te zoeken met behulp van het woordenboek.

Hoe doen we dat?

Beheersing van de Engelse taal wordt steeds belangrijker door de toenemende internationalisering, de groeiende mobiliteit en het veelvuldig gebruik van nieuwe media. Daarom starten wij op een laagdrempelige manier met het aanbieden van Engels in de groep 1/2. De focus ligt hierbij op het communiceren in het Engels. Wij maken hiervoor gebruik van de methode Groove me, waarbij popmuziek de basis is van de lessen. De lessen sluiten aan op de tussendoelen die zijn opgesteld door de SLO en het Europees Referentiekader (ERK). De leerlingen stromen gemiddeld uit op A1 niveau.

Gehanteerde methode

Jaargroep	1	2	3	4	5	6	7	8
Mondelinge communicatie	Groove me							
Lezen van eenvoudige teksten	Groove me							
Schrijven veelvoorkomende woorden	Groove me							
Opzoeken woordbetekenissen	Groove me							

Versterking van Engels

Wij geven inmiddels bijna vijf jaar Engels in de groepen 1 t/m 8. Daarom is het van belang dat onderzoek wordt gedaan naar het gebruik van de methode Groove me en de aansluiting bij de onderwijsbehoeften van onze leerlingen en met het voortgezet onderwijs.

Naar aanleiding daarvan kan een vervolgtraject worden ingezet dat kan bestaan uit het heroriënteren op Groove me, de oriëntatie naar een nieuwe methode of het inbedden van Engels in het thematisch werken.

Oriëntatie op jezelf en de wereld – de basis

In ons onderwijs oriënteren leerlingen zich op zichzelf, op hoe mensen met elkaar omgaan, hoe ze problemen oplossen en hoe ze zin en betekenis geven aan hun bestaan. Leerlingen oriënteren zich op de natuurlijke omgeving en op verschijnselen die zich daarin voordoen. Leerlingen oriënteren zich ook op de wereld, dichtbij, veraf, toen en nu en maken daarbij gebruik van cultureel erfgoed.

Hoe doen we dat?

Op De Marke willen wij onze leerlingen opleiden tot burgers die kunnen meedoen en een bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. Hierbij is oriëntatie op jezelf en de wereld essentieel. Wij realiseren een doorgaande ontwikkelingslijn voor leerlingen door een beredeneerd methode-onafhankelijk activiteiten aanbod in de groepen 1/2 en een beredeneerd methode-georiënteerd aanbod in de groepen 3 t/m 8.

Gehanteerde methode

Jaargroep	1	2	3	4	5	6	7	8
Mondelinge communicatie	KWINK (gr 1 t/m 8) Hemel en aarde (gr 1 t/m 8) Argus Clou (gr 3 en 4) IPC (gr 5 t/m 8)							
Natuur en techniek	Argus Clou (gr 3 en 4) IPC (gr 5 t/m 8)							
Ruimte	Argus Clou (gr 3 en 4) IPC (gr 5 t/m 8)							
Tijd	Argus Clou (gr 3 en 4) IPC (gr 5 t/m 8)							

Methode-onafhankelijk activiteiten aanbod (spelend, ontdekkend, ontwerpend, onderzoekend leren)

Thema's, projecten, evenementen	Jaargroep	Mens en samenleving	Natuur en techniek	Ruimte	Tijd
Diverse thema's door het schooljaar heen	1 en 2	x	x	x	x
Technieklessen	3 t/m 8		x	x	x
Week tegen pesten	1 t/m 8	x			
Week van de mediawijsheid	6, 7, 8	x			

Versterking van oriëntatie op jezelf en de wereld:

Op De Marke willen wij thematisch werken invoeren voor de wereldoriënterende vakken van groep 1 t/m 8. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het International Primary Curriculum (IPC).

De groepen 5 t/m 8 zullen hiermee gaan starten en de komende jaren wordt het verder verspreid naar de andere jaargroepen. Waarbij het spelend en ontdekkend leren in de groepen 1/2 een grote rol gaat spelen.

Eigenaarschap, verantwoordelijkheid en betrokkenheid staan hierbij centraal. Door op deze manier te gaan werken willen wij ons meer gaan richten op de doeldomeinen personificatie en socialisatie van Biesta. Het gaat hierbij niet alleen om kennisoverdracht, maar ook om ontwikkeling op breed terrein.

Kunstzinnige oriëntatie – de basis

In ons onderwijs leren leerlingen impressies van gebeurtenissen, belevingen, gedachten en gevoelens uit te drukken in beelden, taal, muziek, spel en beweging. Zo leren zij meer dan talig te communiceren. Ook leren ze enkele kunstzinnige vaardigheden:

- de beeldende mogelijkheden van materialen verkennen (kleur, vorm, ruimte, textuur en compositie) en die van technieken verkennen bij het maken van tekeningen en ruimtelijke werkstukken;
- toon en ritme herkennen en instrumenten leren gebruiken als ondersteuning bij het zingen;
- spelvaardigheid ontwikkelen en spelend leren dansen en bewegen.

Daarnaast leren leerlingen te reflecteren op eigen kunstzinnige uitingen en die van anderen (o.a. professionals).

Hoe doen we dat?

Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich ontwikkelen op breed terrein. Dit is een van de leidende principes van onze bedoeling. Hierbij past een goed aanbod van kunstzinnige oriëntatie. Momenteel is dit vooral gebaseerd op lessen, gegeven in de groep door de leerkrachten en door vakdocenten op het gebied van dans en muziek. Kunstzinnige vaardigheden worden aangeboden in de groep door de leerkracht. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de online methode Laat maar zien.

Gehanteerde methode

Jaargroep	1	2	3	4	5	6	7	8
Communiceren in beelden, taal, muziek, spel en beweging	Handvaardigheid: Laat maar zien Muzieklessen: Muziekdocent (gr 3 t/m 8) Kunstzinnige vaardigheden Dans: Dansdocent scholen in de kunst (gr 1/2, 3, 5, en 7)							
Kunstzinnige vaardigheden								
Reflecteren op kunstzinnige uitingen								

Versterking van kunstzinnige oriëntatie:

IPC is een methodiek waarbij aan meer dan alleen de wereldoriënterende vakken gewerkt kan worden. Binnen een thema kunnen doelen voor uiteenlopende vakgebieden worden gekozen. Een logische stap is om voor de groepen 5 t/m 8 muziek en kunstzinnige vaardigheden te integreren in het aanbod van IPC. En dit daarna verder uit te rollen naar de andere jaargroepen.

Bewegingsonderwijs en handschrift – de basis

In ons onderwijs ontwikkelen leerlingen zich zintuiglijk en motorisch via spel en doelgerichte oefening. Ze leren de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten en daarmee bij activiteiten rekening te houden. Ze leren op een verantwoorde manier deel te nemen aan de omringende bewegingscultuur door ervaren en (durven) uitvoeren van de belangrijkste bewegings- en spelvormen. Ook leren zij samen met anderen op een respectvolle manier aan bewegingsactiviteiten deel te nemen en afspraken te maken over het reguleren daarvan.

Hoe doen we dat?

Bewegen is van essentieel belang voor de totale ontwikkeling van leerlingen. Plezier in bewegingsonderwijs is voor ons een uitgangspunt. Door de inzet van een vakleerkracht bewegingsonderwijs (groepen 3 t/m 8) en aandacht voor buitenspel, vooral bij de jonge leerlingen, geven wij hier op De Marke vorm aan. Daarom hebben wij ervoor gekozen om bij de overstap naar een vijf-gelijke-dagenrooster twee keer in de week een beweegpauze in te gaan voeren.

Wij hechten veel waarde aan het ontwikkelen van een goed handschrift. Dit heeft een positieve invloed op het verwerken en verweven van informatie. Het leren schrijven en het ontwikkelen van een eigen handschrift hebben dan ook een belangrijke plaats in ons onderwijs.

Gehanteerde methode

Jaargroep	1	2	3	4	5	6	7	8
Sensomotorische ontwikkeling via spel en doelgerichte oefening	Bewegingsonderwijs in het speellokaal Schrijfatelier		Grove motoriek: Basislessen bewegingsonderwijs Inzet vakdocent Fijne motoriek: Pennestreken					
Eigen bewegingsmogelijkheden leren inschatten								
Deelname aan diverse spel- en bewegingsvormen								
Respectvol omgaan met elkaar								

Methode-onafhankelijk activiteiten aanbod (spelend, ontdekkend, ontwerpend, onderzoekend leren)

Thema's, projecten, evenementen	Jaargroep	Sensomotorische ontwikkeling via spel en doelgerichte oefening	Eigen bewegingsmogelijkheden leren inschatten	Deelname aan diverse spelen bewegingsvormen	Respectvol omgaan met elkaar
Schoolsporttoernooien	3 t/m 8	Jaarlijks wordt meegedaan aan minimaal drie schoolsporttoernooien			
Sport- en speldag	1 t/m 8	Jaarlijks wordt voor alle groepen een dag georganiseerd waar verschillende sportactiviteiten centraal staan.			
Gym XL	6 t/m 8	Jaarlijks gaan de groepen 6 t/m 8 naar turnzaal Gym XL, waar zij een les krijgen van een turndocent.			

Versterking van bewegingsonderwijs en handschrift:

In het schooljaar 2018-2019 is onderzoek gedaan naar een nieuwe schrijf methode; deze moet worden ingevoerd in de groepen 1 t/m 8. Daarnaast zal gekeken worden of wij bewegend leren een structurele plek in ons onderwijsaanbod willen geven en op welke manier dit dan vorm moet krijgen.

Pedagogisch, didactisch en organisatorisch handelen

De basis

De regie van het onderwijsproces op De Marke vindt plaats door professioneel handelende leerkrachten. Zij stellen onze leerlingen in staat tot ontwikkeling en leren.

Leerkrachten op De Marke hebben de taak het onderwijsproces zodanig te regisseren dat leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Het onderwijs op De Marke is afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen. Daarbij staan de kwaliteiten, talenten en de eigenheid van de leerlingen centraal. Het onderwijs dat wordt gegeven is methodisch, waarbij aandacht wordt besteed aan een doorgaande leerlijn en het behalen van de kerndoelen. In de onderbouw wordt thematisch gewerkt, hierbij wordt gebruik gemaakt van methodes en zijn de kerndoelen leidend. Leerlingen doorlopen zoveel mogelijk een ononderbroken ontwikkelingsproces. Leerlingen worden gestimuleerd tot een brede ontwikkeling van kennis en vaardigheden waarbij ook rekening gehouden wordt met wat de maatschappij aan eisen stelt. Wij leren onze leerlingen reflecteren op hun werk en vaardigheden. Hierdoor ontstaat actief leren.

Handelingsgericht werken (HGW) vormt de basis van onze aanpak. Het concretiseert goed onderwijs en succesvolle leerlingbegeleiding. Wij werken volgens de zeven uitgangspunten van HGW:

- 1 De onderwijsbehoeften van de leerlingen staan centraal.
- 2 Het gaat om afstemming en wisselwerking.
- 3 De leerkracht doet ertoe.
- 4 Positieve aspecten zijn van groot belang.
- 5 We werken constructief samen.
- 6 Ons handelen is doelgericht.
- 7 De werkwijze is systematisch, in stappen en transparant.

Gelet op de didactiek vinden we de volgende zaken van groot belang:

- Er wordt instructie gegeven van hoge kwaliteit (Interactief gedifferentieerd directe instructie (IGDI)).
- Er wordt onderwijs op maat gegeven: differentiatie.
- Er wordt interactief lesgegeven; de leerlingen worden betrokken bij het onderwijs.
- Er worden gevarieerde werkvormen gehanteerd.
- Leerlingen leren zelfstandig; en samen te werken en te leren.

H3 De systeemwereld: ondersteunende systemen

Ons onderwijs

en bijlage H3

De systeemwereld: ondersteunende systemen

In het onderwijs gebruiken we de term kwaliteitszorg waarmee we alle activiteiten en maatregelen bedoelen hoe wij als school de onderwijskwaliteit bewaken en verbeteren. De onderwijsbehoefte van leerlingen en het onderwijsleerproces moeten op elkaar afgestemd zijn. Het cyclisch werken is daarbij een must: Welke doelen stellen we? Wat doen we om de doelen te bereiken? Bereiken we de doelen ook? En wat betekent dit voor het vervolg?

In dit hoofdstuk kijken we niet alleen naar de kwaliteitszorg¹⁶, maar naar allerlei ondersteunende systemen die ons als school helpen om de goede dingen te doen en de goede dingen goed te doen. Ondersteunende systemen helpen ons om vanuit de bedoeling te werken. We stellen doelen om steeds dichterbij onze bedoeling te komen. Monitoren, evalueren en bijstellen zijn daarbij onontbeerlijk.

¹⁶ In het schoolplan spreken we niet meer over kwaliteitszorg. We leveren kwaliteit in alles wat we doen en dat volgen we op verschillende manieren.

Ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces van kinderen

Hoe volgen wij de ontwikkeling van leerlingen? Hoe meten we de opbrengsten van ons onderwijs? Hoe weten we of kinderen zich ontwikkelen? Hiervoor hebben we ondersteunende systemen nodig die de ontwikkeling van kinderen in beeld brengen en kinderen in hun ontwikkeling volgen om vervolgens ons onderwijs te laten aansluiten bij de ontwikkeling en de doelen die we stellen.

Dit doen we op verschillende manieren.

Kwalificatie (kennis- en vaardigheidsdoelen)

Om hier vorm aan te kunnen geven maken wij gebruik van de zeven uitgangspunten van handelingsgericht werken (HGW)¹⁷:

- 1 De onderwijsbehoefte van de leerlingen staat centraal.
- 2 Het gaat om afstemming en wisselwerking.
- 3 De leerkracht doet ertoe.
- 4 Positieve aspecten zijn van groot belang.
- 5 We werken constructief samen.
- 6 Ons handelen is doelgericht.
- 7 De werkwijze is systematisch, in stappen en transparant.

Naast de zeven uitgangspunten, hanteert HGW een cyclisch systeem om de onderwijskwaliteit te vergroten. Op De Marke wordt deze cyclus op groepsniveau drie keer per schooljaar doorlopen¹⁸.

Informatie over de leerlingen op De Marke wordt vooral verkregen door te observeren, signaleren en evalueren van de lessen. Dit wordt toegepast op drie manieren:

- Korte termijn, terugkoppeling per vraag of les. De leerkracht signaleert tijdens de les naar aanleiding van een vraag of observatie een probleem en koppelt dit direct terug aan de leerling. De leerling kan naar aanleiding van deze interventie weer aan de slag.
- Middellange termijn, terugkoppeling per blok. De leerkracht signaleert naar aanleiding van de methode-gebonden toetsresultaten dat op groeps- en of leerlingenniveau interventies nodig zijn omdat gestelde doelen niet behaald zijn. Naar aanleiding van deze informatie worden interventies ingezet.
- Lange termijn, twee methode-onafhankelijke toetsen per schooljaar in januari en juni. Tweemaal per schooljaar worden Cito-toetsen afgenomen. Deze toetsen worden op school-, leerjaar-, groeps-, en leerlingniveau geanalyseerd. Deze resultaten geven ons inzicht in welke interventies op school-, leerjaar-, groeps- en leerlingniveau moeten worden ingezet.

Socialisatie (pedagogische en burgerschapsdoelen)

Een onderdeel van de zorgplicht sociale veiligheid is dat scholen jaarlijks monitoren of de leerlingen zich veilig voelen op school. Op De Marke maken wij momenteel gebruik van de sociaal-emotionele vragenlijst SCOL voor leerlingen in de groepen 6 t/m 8. Deze lijst wordt tweemaal per schooljaar afgenomen en geeft ons niet alleen informatie over de veiligheidsbeleving van onze leerlingen, maar ook wat zij vinden van hun eigen, sociale competenties. Aan de hand van deze informatie wordt gekeken of op leerling-, groeps- of schoolniveau acties ingezet moeten worden op sociaal-emotioneel gebied.

¹⁷ Pameijer, van Beukeringen & de Lange, 2009.

¹⁸ Zie bijlage schoolplan 2019-2023 Hoofdstuk 3, Handelingsgericht werken.

Om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen in de groepen 1/2 te volgen maken wij gebruik van het observatiesysteem KIIJK! Deze wordt jaarlijks tweemaal voor alle leerlingen afgenomen. Naar aanleiding van de observaties wordt gekeken of er aanpassingen in het onderwijsaanbod moeten worden gedaan op leerling-, groeps- en/ of schoolniveau.

De leerkrachten van 3 t/m 8 voeren twee keer per schooljaar de sociaal-emotionele vragenlijst SCOL in voor alle leerlingen in hun groep. Hiermee brengen wij de sociale competenties van onze leerlingen systematisch in kaart om:

- de ontwikkeling van sociaal-emotionele competenties op leerling-, groeps- en schoolniveau te monitoren;
- leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben snel te signaleren;
- het welbevinden en de sociale veiligheid van onze leerlingen te volgen.

Dit alles om – indien nodig – acties in te zetten op leerling-, groeps- en/of schoolniveau.

Daarnaast wordt een tevredenheidspelling onder de leerlingen van de groepen 6 t/m 8 afgenomen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de vragenlijst die opgesteld is door Vensters PO. De uitkomst van deze enquête wordt gepubliceerd op de site: Scholen op de kaart. Onze leerlingen geven door het invullen van deze vragenlijst een oordeel over De Marke. Dit gaat over de school, veilig voelen, gepest worden/ vervelende dingen en de lessen. De uitkomst van deze peiling geeft ons inzicht in ons handelen en welke aanpassingen gedaan kunnen worden op schoolniveau.

Onderstaand schema biedt een overzicht van de instrumenten die wij gebruiken om gegevens te verzamelen zodat wij de ontwikkeling van onze leerlingen kunnen volgen.

	Kwalificatie – weten en doen	Socialisatie – samenleven	Persoonsvorming – zijn
Externen (inspectie normen)	• Cito LVS-toetsen Midden en Eind • Centrale Eindtoets groep 8 • Drempelonderzoek (niet bij alle leerlingen) • VO-advies en doorstroom • KIIJK	• SCOL/KIIJK	• SCOL/KIIJK
School	• Methode-gebonden toetsen • Cito LVS-toetsen Midden en Eind • Centrale Eindtoets groep 8 • Drempelonderzoek (niet bij alle leerlingen) • (Klas)observaties • Kijkwijzers • Groepsbesprekingen • Paralleloverleg	• SCOL/KIIJK • Sociogrammen • Observaties • Tevredenheids-onderzoeken	• SCOL/KIIJK
Leerling	• Rapport • Kindgesprekken • Presentaties • Tentoonstelling in de school • Voordrachten / toneelstukjes	• SCOL	• Kennismakingsgesprekken • Voortgangsgesprekken (vanaf groep 6 met de leerling) • Gesprekken met kinderen

Momenteel is ons ondersteunende systeem om het leren en ontwikkelen van kinderen te volgen voornamelijk gebaseerd op de uitkomsten van toetsen en vragenlijsten. Dit is een eenzijdige en opbrengstgerichte manier van benaderen; en wanneer wij kijken naar de domeinen van Biesta, komen wij vooral tegemoet aan het domein kwalificatie.

Om de drie domeinen van Biesta met elkaar in balans te brengen zullen we verder moeten nadenken over de doelen die wij explicieter willen stellen, maar ook over de manier waarop we het leren zichtbaar maken. Dat is nog erg zoeken. De komende jaren zal er een verschuiving plaatsvinden naar een open 'waarderen' van leren en uitkomsten in de vorm van dialogen, denkprocessen en reflecties, naast de gebruikelijke manieren van meten door middel van toetsen en vragenlijsten.¹⁹

De komende jaren richten wij ons ondersteunende systeem, om het leren en ontwikkelen van kinderen te volgen, zo in dat dit tegemoet komt aan de drie doeldomeinen van Biesta en gaan we uit van kwalitatieve en kwantitatieve data. Zodat ook de domeinen socialisatie en personificatie beter in kaart worden gebracht.

Vervolgonderwijs

Toetsing en afsluiting van de schoolloopbaan van leerlingen vinden op De Marke zorgvuldig plaats. De Marke maakt zoals hierboven al staat beschreven gebruik van het Leerlingvolgsysteem van Cito en de bijbehorende gestandaardiseerde toetsen voor taal en rekenen. Daarnaast nemen wij de centrale eindtoets af. Onze school spreekt op basis van de leeropbrengsten een verwachting uit over de bestemming in het vervolgonderwijs. Dit resulteert voor onze leerlingen in groep 8 in een (school)advies. Een uitgebreide beschrijving van de stappen die wij zetten staat in ons protocol: schooladvies.

Om de kwaliteit van de adviesprocedure te bewaken, volgen wij op De Marke de resultaten van oud-leerlingen in het vervolgonderwijs. Zo kunnen wij vaststellen of de bestemming van de leerlingen na het verlaten van onze school ook langjarig voldoet aan de verwachtingen zoals geformuleerd in het schooladvies. Jaarlijks worden deze gegevens met de leerkrachten van groep 8 besproken en indien nodig wordt onze werkwijze aangepast.

¹⁹ Zwart (2017)

Passend onderwijs

Per 1 augustus 2014 is de Wet op passend onderwijs van kracht. Onze school maakt deel uit van het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs (SWV) De Eem. Via het ondersteuningsplan wordt betekenis gegeven aan passend onderwijs binnen onze regio. Het samenwerkingsverband vereist een basiskwaliteit van alle scholen en leerkrachten. Om de basisondersteuning vorm te geven wordt binnen SWV de Eem uitgegaan van tien beloftes:

Een stevige basis in de school	1	We voeren helder beleid op het gebied van ondersteuning.
	2	We realiseren een veilig pedagogisch klimaat.
	3	We werken handelingsgericht en opbrengstgericht.
	4	We dragen leerlingen zorgvuldig over.
Een preventieve aanpak in de groep	5	We monitoren de ontwikkeling van leerlingen continu.
	6	We stemmen het onderwijs af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.
	7	We werken constructief samen met ouders en leerlingen.
Lichte ondersteuning in de groep	8	We signaleren vroegtijdig extra behoeften op het gebied van onderwijs, opvoeden en opgroeien.
	9	We beschikken over de kennis en vaardigheden voor lichte interventies.
Externe ondersteuning	10	We werken samen met ketenpartners vanuit eigen verantwoordelijkheid

Hoe doen wij dat?

Op De Marke streven wij ernaar dat iedere leerling zich ononderbroken kan ontwikkelen en ontplooien. In de eerste plaats moeten de leerkrachten de leerlingen goed (leren) kennen. Wat zijn de kenmerken van alle leerlingen? Daarna moeten de leerlingen goed gevolgd worden; hoe verloopt hun ontwikkelingsproces? Wanneer een leerling op enigerlei wijze belemmeringen in het ontwikkelingsproces ondervindt is de leerkracht als eerste verantwoordelijk om deze belemmeringen uit de weg te nemen. Deze zorg kan gericht zijn op leerlingen die achterblijven in hun ontwikkeling, maar ook op leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong. In veel gevallen is het mogelijk met extra begeleiding binnen de groep op tijd bij te sturen. De leerling kan het onderwijsproces weer verder volgen. Maar in andere gevallen zal dit niet genoeg zijn en is er extra hulp nodig van de intern begeleider, remedial teacher of leerkrachtondersteuner.

Wij maken hierbij gebruik van de HGW cyclus op groepsniveau. Deze wordt drie keer per schooljaar doorlopen:

- Fase 1: Waarnemen
- Fase 2: Begrijpen
- Fase 3: Plannen
- Fase 4: Organiseren

Daarbij hanteren wij de volgende uitgangspunten van onze leerlingenbegeleiding:

- we zoeken naar en maken gebruik van stimulerende en belemmerende factoren (in het kind, de leerkracht, klasgenoten, de leeromgeving en de thuissituatie);
- we houden zoveel mogelijk rekening met de verschillen tussen de leerlingen in pedagogisch, psychologisch en didactisch opzicht;
- de individuele mogelijkheden worden geobserveerd, getoetst en geregistreerd, om daar daadwerkelijk mee aan de slag te gaan.

Om de HGW-cyclus inhoud te geven worden onze leerkrachten ondersteund om het onderwijsaanbod voor de leerlingen passend maken door diverse overlegmomenten gedurende het schooljaar. Hierbij maken wij onderscheid tussen interne en externe overlegmomenten.²⁰

Op De Marke zullen, waar mogelijk, altijd eerst binnen de groep interventies gedaan worden om een leerling bij de leerlijn te houden, zoals beschreven wordt in het groepsplan. Die zullen bestaan uit extra instructiemomenten en soms extra oefenmateriaal. Wanneer een leerling didactisch onvoldoende ondersteund kan worden binnen de groep, is er op school de mogelijkheid om buiten de groep ondersteuning te krijgen door de leerkrachtondersteuner of remedial teacher.

Als extra uitdaging buiten de groep bieden wij vanaf groep 4 de kangoeroeklas aan. Hier werkt een gespecialiseerd leerkracht groepsdoorbrekend aan de vaardigheden: leren leren, leren denken en leren leven. Doel is onder andere het welbevinden vergroten, doordat (hoog)begaafde leerlingen gelijkgestemden tegenkomen in de kangoeroeklas. Daarnaast willen wij hen laten kennismaken met metacognitieve vaardigheden en hen deze leren toe te passen (executieve vaardigheden). Voor meer informatie, zie het protocol meer- en hoogbegaafdheid.

Wanneer blijkt dat een leerling het onderwijs dat wordt gegeven op De Marke niet goed kan volgen, dan kan een ontwikkelingsperspectief worden opgesteld. In ontwikkelingsperspectieven leggen wij vast welke specifieke (extra) ondersteuning in het onderwijsproces wij bieden aan leerlingen met belemmeringen in de leer- en opvoedingscontext en leerlingen met een functiebeperking.

De komende jaren denken we na over hoe we de extra begeleiding buiten de klas (kangoeroeklas, RT enz.) kunnen inzetten ten behoeve van alle kinderen in het reguliere onderwijsproces binnen de klas.

²⁰ Zie bijlage ondersteunende systemen

Ondersteuning van leraren

Het onderwijs dat wordt gegeven op De Marke staat of valt bij kwalitatief goed en kwantitatief voldoende personeel. Op beide terreinen spannen wij ons in. Daarbij hebben wij ook oog voor de wijze van personeelsinzet en de personeelszorg. Het onderwijs heeft momenteel te maken met een personeelstekort op verschillende gebieden. Dit geeft dagelijks druk op de verschillende geledingen binnen school. Daarom is het van belang om oog te hebben voor alle collega's om hen op een goede manier te begeleiden en daarmee verbonden te houden aan de school.

Kwalitatief goed personeel

Wij verwachten van onze collega's dat we gezamenlijk de onderwijsontwikkeling en de daarbij gestelde doelen vormgeven. Dit doen wij door studiedagen en studiemomenten zo in te richten dat we samen nadenken, maar ook samen handelen. Dit handelen wordt in de dagelijkse praktijk verder uitgewerkt en er wordt op verschillende momenten op gereflecteerd. In de bouw-overleggen, de parallel-overleggen en de bordsessies komen de gestelde doelen en acties terug.

Het afgelopen jaar is er veel gebruik gemaakt van zogenaamde 'proeftuintjes', waarbij de professionele ruimte ten dienste stond van de bedoeling van de school. Al deze activiteiten zijn gericht op het samen leren en ontwikkelen.

Onze schoolontwikkeling is een continu en iteratief proces. We hebben elkaar nodig om de school verder te ontwikkelen, waarbij de medewerker eigenaar is van zijn eigen ontwikkel- en leerproces.

Jaarlijks worden door de schoolleider en/of teamleider met alle medewerkers gesprekken gevoerd passend binnen de gesprekkencyclus. Deze cyclus is adaptief en wordt één keer per twee jaar doorlopen, waarbij een ambitie-, functionerings- en beoordelingsgesprek wordt gevoerd.

Tijdens deze cyclus maken wij afspraken over professionalisering, taak- en functiedifferentiatie en mobiliteit. Daarbij wegen wij steeds wat de school, groep en/of leerlingen nodig hebben en wat individuele teamleden aan (loopbaan)wensen hebben. Loopbaanwensen dienen aan te sluiten bij de koers die de school vaart of wilt gaan varen.

De bedoeling van De Marke en de opgestelde leidende principes vormen de basis voor de gesprekkencyclus van de komende vier jaar. Zowel de persoonlijke ontwikkeling als de schoolontwikkeling toetsen we continu aan de bedoeling.

Voldoende personeel

De onderwijsarbeidsmarkt staat momenteel onder druk. Het wordt steeds lastiger om personeel te vinden en te behouden. Als school spelen wij een cruciale rol in het binden en boeien van onze (nieuwe) collega's.

Hoe doen we dat?

Goed werkgeverschap is voor ons van belang. Het begint bij het bieden van een werkplek waar collega's zich prettig voelen, zichzelf kunnen zijn en openstaan voor elkaar. Nieuwe collega's en stagiaires zijn welkom en worden opgenomen in het team. Met elkaar creëren wij een professionele cultuur waarin leren van elkaar en leren met elkaar centraal staan. Samenwerken en communicatie zijn hierbij cruciale aspecten.

Voor de schoolleiding is het van belang om hiervoor de voorwaarden te creëren en de ruimte te bieden aan de collega's om hun vakmanschap verder te ontwikkelen. Eén voorbeeld is het aanstellen van eventmanagers vanuit de gelden van het werkdrukakkoord, die verschillende (feestelijke) activiteiten gedurende het schooljaar organiseren. Hierdoor zijn op De Marke alleen nog onderwijskundige werkgroepen/ leergemeenschappen. Ook worden collega's gedurende het schooljaar meerdere dagdelen vervangen om extra werkzaamheden voor zijn/haar groep te kunnen uitvoeren. Hierdoor ontstaat letterlijk ruimte.

Wij realiseren ons ook dat de krapte op de onderwijsarbeidsmarkt ervoor zorgt dat wij buiten onze gebruikelijke kaders moeten blijven kijken om voldoende personeelsleden te kunnen blijven behouden. Op De Marke zien wij kansen om gespecialiseerde vakmensen binnen het thematisch werken (IPC) in te zetten. Deze kansen hebben echter nog geen inhoud gekregen en behoeven verdere uitwerking om het ook vorm te kunnen geven.

Tot slot is goed werkgeverschap ook het volgen van de CAO en de bijbehorende plannen zoals het werkverdelingsplan.

Ondersteuning van de school als gemeenschap

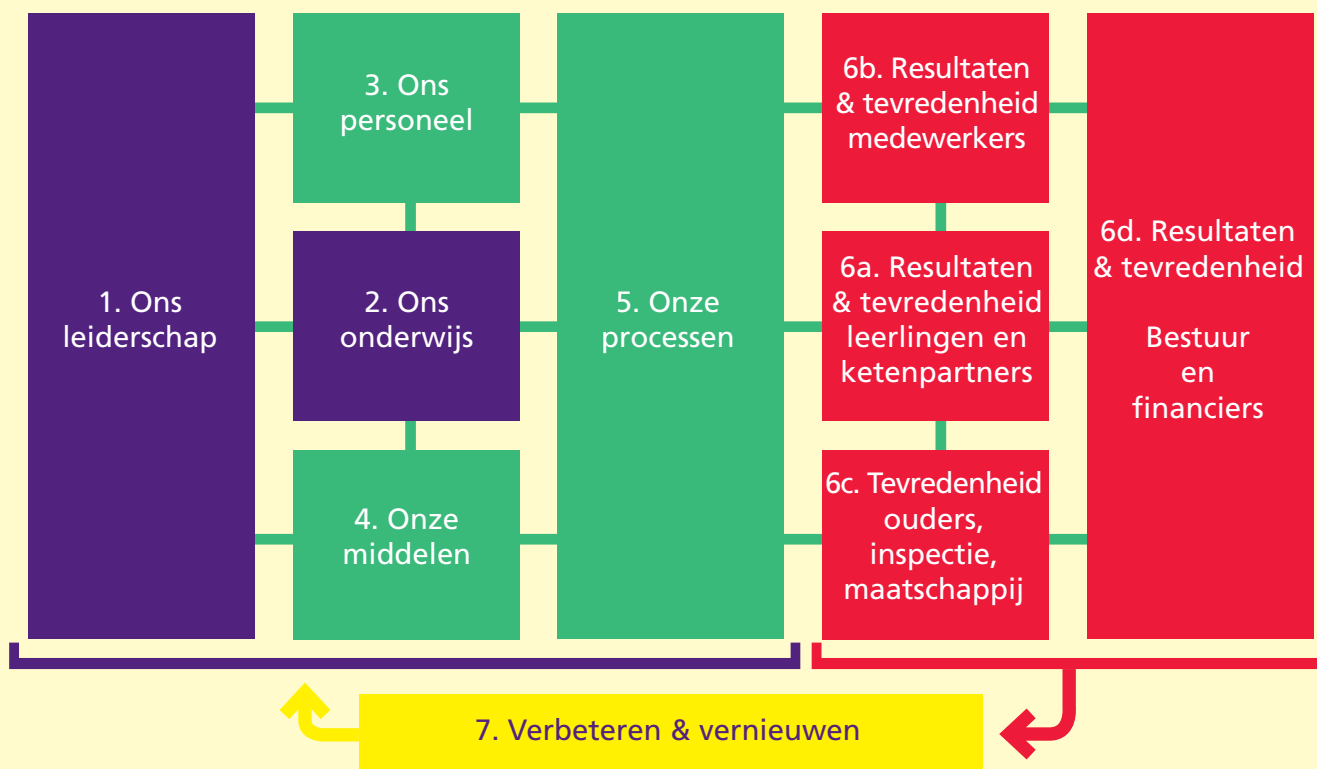
Om de school als gemeenschap vorm te geven én te kijken in hoeverre we daartoe in staat zijn, maken we gebruik van diverse instrumenten waarbij alle participanten bevraagd worden. Momenteel maken we gebruik van diverse tevredenheidspeilingen voor leerlingen, ouders en medewerkers.

Om gezamenlijk meer betekenis te geven aan de uitkomsten van de vragenlijsten zullen we vervolgstappen moeten maken.

De komende jaren gebruiken we de resultaten van de kwantitatieve vragenlijsten voor kinderen, ouders en leraren als uitgangspunt om samen met leerlingen, ouders en leraren betekenis te geven aan de school als gemeenschap.

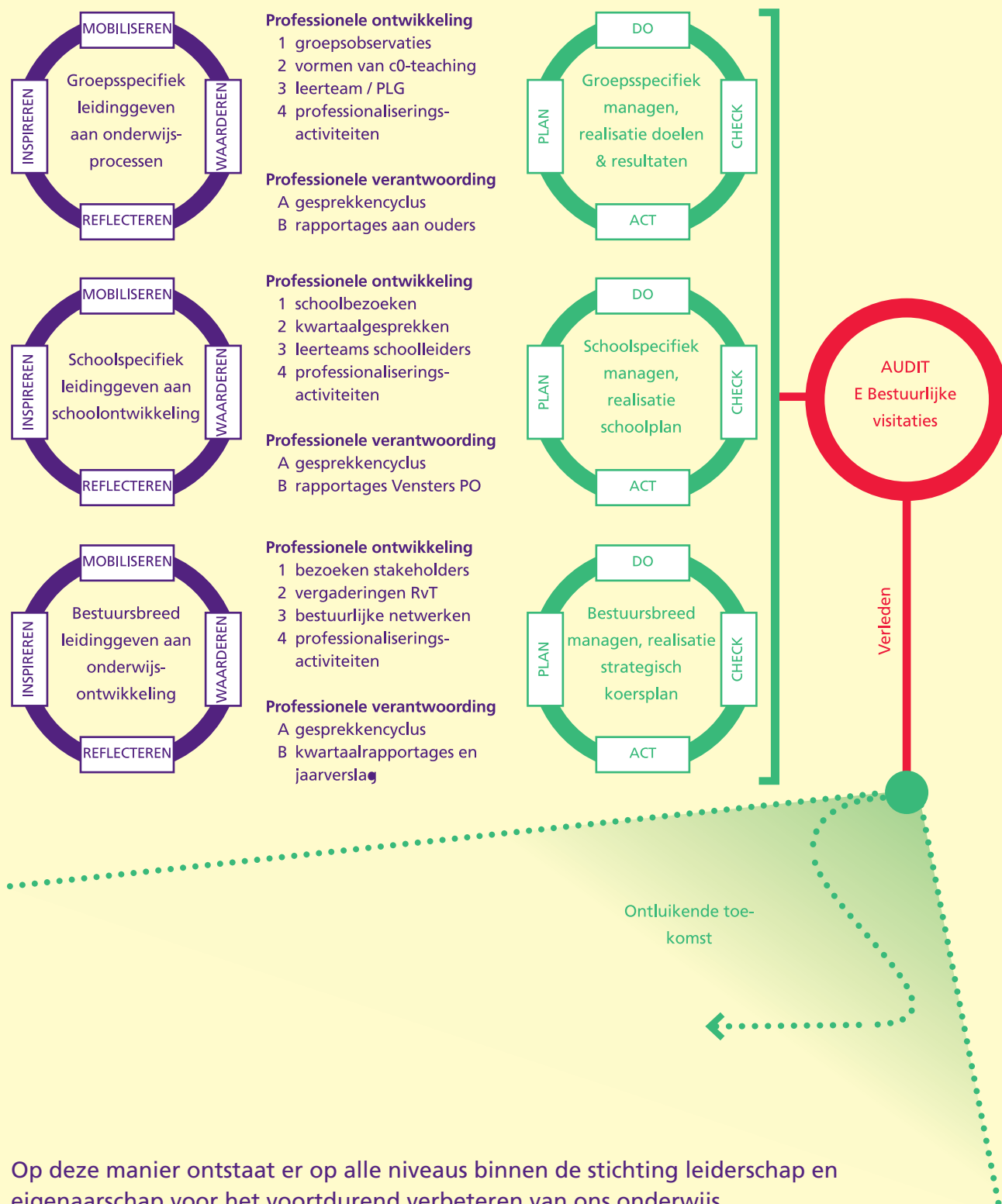
Bijlage: De systeemwereld

KPOA kent een cyclisch stelsel voor kwaliteitszorg, gebaseerd op het INK-model.

De kwaliteitszorg op De Marke maakt deel uit van dit grotere geheel. Ons schoolplan maakt deel uit van het dynamisch koersplan van alle KPOA-scholen. Ons schoolplan geeft vervolgens richting aan onze leerplannen op groepsniveau. Daar waar onze schoolleider erop toeziet dat de kwaliteit van het onderwijs in de groepen zich ontwikkelt, ziet het bestuur erop toe dat de schoolleiders hun werk goed doen. Steeds gericht op het verbeteren van het dagelijks werken met leerlingen in de groep: het primaire proces.

Zo bouwen we binnen KPOA aan een kwaliteitscultuur waarin professionele ontwikkeling en professionele verantwoording van kwaliteit van onderwijs centraal staan.

Op deze manier ontstaat er op alle niveaus binnen de stichting leiderschap en eigenaarschap voor het voortdurend verbeteren van ons onderwijs.

Leiderschap

Leiderschap van leerkrachten – De basis

Op het niveau van de groep ligt het leiderschap van onze kwaliteitszorg bij onze leerkrachten.

Hoe doen we dat?

Onze leerkrachten stellen kinderen in staat zich te ontwikkelen en te leren. Zij ontwikkelen hun professionaliteit door groepsobservaties, vormen van co-teaching, het werken in leerteams of professionele leergemeenschappen en door het participeren in nascholing. Door te investeren in hun professionele ontwikkeling, blijven zij voldoen aan de wettelijke bekwaamheidseisen. Zij leggen daarover professionele verantwoording af aan hun leidinggevende en aan ouders.

Leiderschap van de schoolleider – De basis

Op het niveau van de school ligt het leiderschap van onze kwaliteitszorg bij onze schoolleider.

Hoe doen we dat?

Onze schoolleider stelt teamleden in staat de juiste dingen te doen en zich te ontwikkelen. Zij stelt zich daarbij lerend op tijdens schoolbezoeken van het College van Bestuur, tijdens kwartaalgesprekken op het bestuursbureau en in leerteams van schoolleiders. Door te investeren in haar professionele ontwikkeling, blijft zij voldoen aan de wettelijke bekwaamheidseisen. Zij legt daarover professionele verantwoording af aan haar leidinggevende en publiekelijk via vensters PO en het schoolleidersregister.

Leiderschap van het college van bestuur – De basis

Op het niveau van de stichting ligt het leiderschap van onze kwaliteitszorg bij het College van Bestuur. Het College van Bestuur richt zich erop dat schoolleiders de juiste dingen doen en zich ontwikkelen.

Hoe dragen wij hieraan bij?

De teamleden en schoolleider van De Marke leveren een bijdrage aan de uitvoering van wettelijk bestuurlijke taken door ondersteunende administratieve werkzaamheden, medezeggenschap, het vervullen van wettelijke functies (bijv. interne contactpersoon) en deelname aan commissies (bijv. klachtenadviescommissie, benoemingsadviescommissie). Dit krijgt op onze school vorm doordat een afvaardiging van onze school deelneemt aan de GMR en collega's zich beschikbaar stellen als het College van Bestuur hierom vraagt. Onze teamleden en onze schoolleider leveren een bijdrage aan de ontwikkeling en uitvoering van collectief beleid door deelname aan leernetwerken en werkgroepen op bestuursniveau.

De komende jaren gaan wij met onze school participeren in een interne collegiale audit binnen KPOA op het gebied van thematisch onderwijs. Daarnaast gaan wij de komende jaren participeren in een collegiaal bestuurlijke audit.

Passend onderwijs

De HGW-cyclus op groepsniveau wordt keer per schooljaar doorlopen. Op De Marke loopt periode 1 van augustus t/m november, periode 2 van november t/m maart en periode 3 van maart t/m juni.

De cyclus op groepsniveau bestaat uit de volgende vier fases:

- Fase 1: Waarnemen
- Fase 2: Begrijpen
- Fase 3: Plannen
- Fase 4: Realiseren

Fase 1: Waarnemen

Tijdens deze fase verzamelen de leerkrachten leerlingengegevens in het groepsoverzicht en signaleren leerlingen die extra begeleiding nodig hebben. De gegevens van leerlingen worden verzameld door middel van:

- informatie uit overdracht;
- observeren van leerlingen;
- praten met leerlingen;
- praten met ouders;
- analyseren van toetsen.

Daarnaast wordt bekeken welke doelen de komende periode met de hele groep bereikt moeten worden en welke leerlingen extra begeleiding nodig hebben om deze doelen te behalen. Het gaat hierbij om alle leerlingen die meer nodig hebben dan het reguliere basisaanbod. Dus zowel de leerlingen die extra instructie nodig hebben op de basisstof, als de leerlingen die makkelijk leren en meer verdieping en uitdaging nodig hebben. Naast de toetsresultaten wordt ook gekeken naar werkhouding, specifieke leerstijl en sociaal-emotionele vaardigheden.

Fase 2: Begrijpen

In deze fase worden de doelen voor de hele groep geformuleerd. Eerst wordt voor iedere leerling beschreven hoe deze het beste leert (stimulerende en belemmerende factoren). Hierbij wordt beknopt aangegeven wat in het algemeen goed werkt bij deze leerling. Dit is gebaseerd op relatief stabiele kindkenmerken als intelligentie, leerstijl, karakter, persoonlijke dynamiek en 'eigen aardigheden'. Deze gelden daardoor voor een langere periode.

Daarna wordt bekeken welke leerlingen extra begeleiding nodig hebben om de gestelde doelen te behalen en wat hun onderwijsbehoeften zijn. Hierbij gaat het om een beschrijving van wat het kind nodig heeft om dit doel te bereiken. Wat betekent dit voor mij als leerkracht, de groepsgenoten en de ouders.

Fase 3: Plannen

Na het in kaart brengen van de onderwijsbehoeften van de leerlingen die extra begeleiding nodig hebben, worden de leerlingen geclusterd met vergelijkbare onderwijsbehoeften en wordt een groepsplan opgesteld.

Je kunt leerlingen op verschillende manieren clusteren. Zo kun je bijvoorbeeld leerlingen met eenzelfde type instructie, opdrachten, taken, (leer)activiteiten, materialen, leeromgeving

samenvoegen, maar ook op eigenschappen van leerlingen. Op De Marke hebben wij ervoor gekozen om in eerste instantie te clusteren op instructieniveau. Hierbij wordt de volgende clustering aangehouden:

Instructiegevoelige leerlingen: basisinstructie

Deze leerlingen vormen meestal de grootste groep. Het zijn de leerlingen die zich met de basisinstructie van de leerkracht, de begeleide inoefening en de zelfstandige verwerking doorgaans goed ontwikkelen. Het zijn de leerlingen die bij toetsing op niveau scoren.

Instructie-afhankelijke leerlingen: verlengde instructie

Dit zijn de leerlingen die op de toetsen onder niveau scoren. Zij hebben meer tijd nodig en zijn afhankelijk van de verlengde instructie en begeleiding door de leerkracht om hun ontwikkeling goed te laten verlopen.

Instructie-onafhankelijke leerlingen: verkorte instructie

Dit zijn de vlotte leerlingen die zich goed ontwikkelen. Het zijn de goede en zeer goede leerlingen die op de toetsen boven niveau scoren. Deze leerlingen hebben vaak aan een verkorte instructie genoeg om zelfstandig aan het werk te kunnen gaan. Deze leerlingen worden uitgedaagd en krijgen activiteiten op niveau aangeboden.

Fase 4: Realiseren

In deze fase wordt zoveel mogelijk passend onderwijs gerealiseerd. Het groepsplan is als werkdocument beschikbaar in de klassenmap. Op basis hiervan wordt een week- en dagplanning gemaakt. De activiteiten worden kort en kernachtig in de weekplanning opgenomen, zodat deze niet worden vergeten.

Tijdens de uitvoering van het groepsplan observeert de leerkracht hoe de leerlingen bezig zijn, analyseert hun werk, voert gesprekken en neemt toetsen af. De belangrijkste waarnemingen en reflectiepunten worden genoteerd in het groepsplan of logboek. Relevante gegevens kunnen ook bij de betreffende leerling in de groepskaart worden bijgewerkt. De groepskaart wordt bijgewerkt wanneer het groepsplan is afgerond en daarmee is de HGW-cyclus rond. Het groepsplan wordt in ieder geval in januari en in juni opnieuw opgesteld.

Overlegmomenten intern

Groepsbespreking

Drie keer per schooljaar bespreekt de leerkracht de leerlingen van zijn/haar groep door met de intern begeleider. Tijdens de besprekingen worden alle leerlingen besproken naar aanleiding van de groepskaart in Parnassys en de groepsplannen voor rekenen, spelling, lezen en gedrag.

Leerlingenbespreking

Dit is een gepland moment tussen de leerkracht, IB-er en eventueel andere deskundigen. Het is gericht op een individuele leerling, met als doel het beantwoorden van de hulpvraag van de leerkracht.

Klassenconsultatie

Twee keer per jaar vindt bij iedere groep een klassenconsultatie plaats door de intern begeleider.

Overlegmomenten extern

Gesprekken bij extern onderzoek

Indien extern onderzoek is afgenomen volgt vaak een intake en een eindgesprek waarbij de leerkracht van de desbetreffende leerling en de intern begeleider aanwezig zijn.

Samenwerkingsverband

Als een hulpvraag bij het SWV de Eem is ingediend volgt er een startgesprek met de onderwijsondersteuner, ouders van de leerling, IB-er, mogelijk een wijkteammedewerker en de leerkracht. De bedoeling van dit gesprek is om de hulpvraag in kaart te brengen zodat passende adviezen of ondersteuning gearrangeerd kan worden.

Afwezigheid leerlingen

Soms kunnen leerlingen om welke reden dan ook niet naar school. Voor bijzondere gebeurtenissen kan verlof worden aangevraagd, denk hierbij aan een huwelijk, begrafenis of culturele verplichting. Wanneer een leerling langdurig ziek is en niet naar school kan, zorgen wij als school voor het onderwijs. Daarvoor maken wij een ondersteuningsplan waarin beschreven staat welk onderwijs de leerling volgt en op welke manier. Wij kunnen hierbij ondersteuning aanvragen bij een consulent ondersteuning onderwijs zieke leerlingen. Momenteel hebben wij geen langdurig zieken bij ons op school.

Sociale veiligheid

Wij vinden het belangrijk dat de school een veilige en verzorgde omgeving is voor de leerlingen, ouders en teamleden, die mede gekleurd is vanuit onze katholieke identiteit. Wij hechten veel waarde aan een omgeving waarin onze leerlingen zichzelf leren kennen, een onderdeel zijn van de groep, De Marke en de samenleving en zich kunnen ontwikkelen op een breed terrein. Kortom: een omgeving die ervoor zorgt dat wij onze bedoeling waar kunnen maken. Dagelijks staan de werkzaamheden van alle geledingen binnen de school voor een positief schoolklimaat en een veilige leeromgeving. Hierbij handelen wij proactief om zo incidenten te voorkomen. Wanneer incidenten plaatsvinden, zoals pesten, agressie en geweld, dan worden passende maatregelen genomen om de situatie te verbeteren.

Hoe doen we dat?

Wij hebben daarover de volgende afspraken gemaakt:

- Jaarlijks nemen wij op school een leerlingenpeiling af onder leerlingen van groep 5 tot en met 8. Daarnaast nemen wij één keer in de twee jaar een quick-scan en één keer in de vier jaar een risico-inventarisatie RI&E af.
- Op onze school beschikken wij over interne contactpersonen, preventiemedewerkers en een anti-pestcoördinator. Er zijn voor alle KPOA-scholen gezamenlijk twee externe contactpersonen.
- Taken en verantwoordelijkheden op het gebied van veiligheidsbeleid zijn vastgelegd in het schoolveiligheidsplan.

Resultaat

Ouders worden in een vroeg stadium betrokken bij (on)veilige situaties binnen de school. Met elkaar wordt besproken en bekeken hoe wij elkaar hierbij kunnen ondersteunen en versterken.

Personeelszorg

Het onderwijs dat wordt gegeven op De Marke staat of valt bij kwalitatief goed en kwantitatief voldoende personeel. Op beide terreinen spannen wij ons in. Daarbij hebben wij ook oog voor de wijze van personeelsinzet en de personeelszorg.

Bij de personeelsinzet zijn we gezamenlijk verantwoordelijk voor de totstandkoming van een goed werkverdelingsplan.

Hoe doen we dat?

Op basis van de input uit de gesprekkencyclus komt de directie met een voorstel voor het werkverdelingsplan waarin wensen en conflicterende belangen, dilemma's en keuzes voorliggen.

Vervolgens vindt afstemmingsoverleg en besluitvorming over de formatie-inzet plaats. Bij de uiteindelijke keuzes speelt het belang van de leerlingen een doorslaggevende rol.

Personeelszorg – de basis

Onze personeelszorg is erop gericht om het onderwijs aan de leerlingen zo goed mogelijk te continueren. Wij verwachten van elkaar als teamleden dat wij met elkaar de voorwaarden scheppen om gezond en met plezier naar het werk te gaan. Wanneer we onverhoopt ziek worden, zorgen wij ervoor dat invallende collega's gemakkelijk in staat zijn de werkzaamheden tijdelijk over te nemen.

Daarnaast zetten wij er ons voor in om zo snel mogelijk weer in staat te zijn werkzaamheden op te pakken, zodat leerlingen daar zo min mogelijk hinder van ondervinden.

Hoe doen we dat?

Het ziekteverzuim op De Marke ligt onder het gemiddelde van de stichting. Wij hebben een grote groep betrokken collega's die voor onze leerlingen graag aanwezig willen zijn zodat onderwijs kan worden gegeven. De collega's melden zich ziek bij een lid van het managementteam. Die regelt de vervanging of zorgt voor een andere passende oplossing.

De teamleider van de collega houdt tussentijds contact om het ziekteverloop te monitoren en te bespreken wanneer de werkzaamheden weer hervat kunnen worden. Bij langdurige ziekte wordt de bedrijfsarts ingeschakeld. Indien nodig maken wij gebruik van externe partijen om een collega werkzaam te houden of terug te kunnen laten keren naar zijn eigen werkzaamheden.

H4 Leermiddelen en leeromgeving

Onze middelen

en bijlage H4

Leermiddelen en leeromgeving

De Marke heeft een gezonde financiële huishouding. Waar mogelijk gaan we creatief om met de beschikbare middelen. De lumpsumfinanciering geeft mogelijkheden te schuiven tussen materiële en personele budgetten. De school ontvangt alleen de middelen waarmee gewerkt kan worden. Het complete ICT-budget bijvoorbeeld wordt bovenschools bepaald en beheerd.

Overleg op schoolniveau over de financiën

De verantwoordelijkheid voor de besteding van de financiën wordt op De Marke zo laag mogelijk in de organisatie gelegd. In de voorbereidingen op de begroting van het volgende kalenderjaar kunnen wensen en benodigde financiële middelen bij de schoolleiding kenbaar worden gemaakt. In goed overleg met elkaar stelt het managementteam uiteindelijk de conceptbegroting vast. Deze conceptbegroting wordt vervolgens besproken in een teambijeenkomst op affiniteit en in de MR van de school. De leden van de MR hebben adviesrecht over de besteding van de schoolfinanciën.

Op stichtingsniveau vindt overleg plaats met de controller van het stichtingsbestuur. Uiteindelijk wordt de begroting door het College van Bestuur aan het begin van het nieuwe kalenderjaar vastgesteld na goedkeuring van de Raad van Toezicht.

Controle op bestedingen

De bestedingen worden mede gedaan onder verantwoordelijkheid van de budgethouders op de school, de teamleiders. De schoolleiding heeft de verantwoording voor een juiste besteding van de aan de school toegekende middelen. De schoolleiding verantwoordt zich met de managementrapportage die elk kwartaal met het bestuur wordt besproken. Op deze wijze kan gedurende het jaar op tijd worden bijgestuurd als uitgaven uit de pas dreigen te lopen.

Bij de beoordeling van de financiële kwartaalrapportage speelt de controller, die namens het bestuur de cijfers beoordeelt, een belangrijke rol.

Op schoolniveau kunnen de teamleiders uitgaven doen tot € 500,-. Daarboven worden de uitgaven eerst besproken met de schoolleider.

Op De Marke worden de kasuitgaven bijgehouden door de administratief medewerkster en geaccordeerd door de schoolleiding.

De rekeningen worden rechtstreeks naar het bestuursbureau gestuurd en daar digitaal verwerkt. De schoolleiding accordeert via het digitaal boekhoudsysteem de rekeningen voor de school.

Het bestuur van KPOA eo stelt jaarlijks de jaarrekening op. Deze wordt gecontroleerd door een accountant. Tevens houdt de Raad van Toezicht van de stichting controle op zowel de jaarrekening als op de begroting(en) van de scholen en van de stichting zelf.

Specifieke budgetten

Op De Marke worden soms specifieke budgetten toegekend, bijvoorbeeld voor de inrichting van de speelplaats, het inrichten van het technieklokaal of voor speciale projecten als het muziekproject, de kunstzinnige vorming of het techniekproject.

Het ondersteuningsteam (O2-team) heeft een eigen budget. Dit team beheert tevens de uitgaven in het kader van arrangementen.

Interne geldstromen

De meeste schooluitgaven worden op rekening gedaan. De school heeft een kleine kas van € 5000,- waaruit via een bankpas de lopende uitgaven worden gedaan. Waar mogelijk proberen wij door slim inkopen financieel voordeel te behalen door te letten op en gebruik te maken van aanbiedingen. De leerkrachten die uitgaven doen voor hun groep dienen hun kassabonnen bij de administratie in en krijgen hun geld teruggestort op hun bankrekening. De werkgroepen ontvangen hun financiële middelen via de 'Stichting Beheer Oudergelden KBS De Marke'. Deze nevengeschakelde stichting is speciaal in het leven geroepen om onafhankelijk van KPOA alle ouderbijdragen te beheren. Een vijftal leden bestuurt deze stichting. Een van de leden is een lid van het managementteam van de school.

Sponsoring

De Marke maakt in beperkte mate gebruik van sponsoring. Wij houden ons hierbij aan de uitgangspunten en afspraken zoals geformuleerd in het 'Convenant Scholen voor primair en voortgezet onderwijs en sponsoring' van januari 2002; geactualiseerd in augustus 2003. Een voorbeeld van sponsoring zijn de schoolshirts, waar een bescheiden logo op de mouw is gedrukt door het bedrijf dat meebetaalde aan de aanschafkosten van de schoolshirts. Wij hebben schoolintern geen afspraken gemaakt over de hoogte van de te aanvaarden sponsorbedragen. Wat wij belangrijk vinden is dat er geen tegenprestatie in welke vorm dan ook van de leerlingen en/of de school wordt gevraagd.

Begrotingen

Zie hiervoor de meerjarenbegroting 2015-2019 van KBS De Marke

Planning en controlecyclus

De stichting KPOA kent een strakke planning en controlecyclus voor wat betreft het op orde krijgen en houden van de financiën. Een van de elementen is de gesprekkencyclus. Naast het begrotingsgesprek vindt per kwartaal een gesprek plaats waarin wordt gekeken hoe De Marke er op dat moment financieel voor staat.

H5 Waar gaan wij de komende jaren aan werken?

Onze ambities

en bijlage H5

Waar gaan wij de komende jaren aan werken?

Op basis van het teamontwikkeltraject in het jaar 2018-2019 waaruit de bedoeling van de school is 'geboren' én op basis van diverse SOAR's²² staan in dit hoofdstuk al onze ambities en beoogde resultaten op een rij.

De bedoeling		
Domein	Ambities	Resultaten
De bedoeling	De komende jaren bouwen we verder aan het werken vanuit onze bedoeling. We evalueren en stellen bij: is de bedoeling nog steeds leidend?	De bedoeling van De Marke en de opgestelde leidende principes vormen de basis voor de gesprekkencyclus de komende vier jaar. Zowel de persoonlijke ontwikkeling als de schoolontwikkeling toetsen we continu aan de bedoeling, door tijdens de verschillende gesprekken en evaluatiemomenten de bedoeling erbij te pakken en te bespreken of de bedoeling en de bijbehorende leidende principes terugkomen in het ontwikkelingsproces.

²² Zie bijlage schoolplan 2019-2023 H5.

De leefwereld		
Domein	Ambities	Resultaten
School als gemeenschap	De komende jaren bouwen we verder aan De Marke als oefengemeenschap en betrekken we leerlingen én ouders steeds meer bij de ontwikkeling van het kind én de school als gemeenschap. We evalueren onze schoolontwikkeling samen met de kinderen en de ouders. We bouwen aan een sterke relatie met ouders, waarbij we gelijkwaardige partners zijn. Iedereen vanuit zijn eigen rol.	• Het team werkt aan een attitude, waarbij ouders als gelijkwaardige partners worden gezien. • Ouders hebben een actievere rol in schoolontwikkeling. • Ouders zetten hun kwaliteiten in ten behoeve van de school als gemeenschap (en mogelijk ook in het onderwijs). • Ouders worden in een vroeg stadium betrokken bij (onveilige) situaties binnen de school. Met elkaar wordt besproken en bekeken wat er nodig is en hoe wij elkaar kunnen ondersteunen en versterken.
	De kinderen geven de school als gemeenschap mee vorm.	• Kinderen krijgen een actievere rol in de schoolontwikkeling, te beginnen bij de vormgeving van het plein en de hygiëne op school.
	De school betreft de wijk en de omgeving meer in haar onderwijs.	• We zijn ons steeds meer bewust van wat we elkaar te bieden hebben en anticiperen op bestaande mogelijkheden en initiatieven
Brede ontwikkeling van kinderen	• Ouders worden meer betrokken bij de ontwikkeling van hun eigen kind. • Kinderen worden meer betrokken bij hun eigen leerproces.	• Driehoeks gesprekken (kind – ouder – school), waarin het kind een grotere rol krijgt om mee te denken over zijn eigen ontwikkeling
	• Onderwijs is meer gericht op socialisatie en persoonsvorming.	• IPC invoeren groep 1 t/m 8. • Brede ontwikkeling wordt zichtbaar gemaakt. • Meer inhoud en betekenis geven aan spelend en ontdekkend leren (met de focus op groepen 1-4). • Spelend leren vanuit een rijke leeromgeving borgen. • Ontdekkend leren verder ontwikkelen in de groepen 1 t/m 4. • We hebben vakdocenten die vanuit een andere invalshoek naar het leren en ontwikkelen kijken van kinderen.
	• De komende jaren evalueren we ons onderwijs, zowel pedagogisch als didactisch, ook aan de hand van de drie basisbehoeftes. • Kinderen voelen zich meer uitgedaagd en zijn betrokken bij het eigen leren. • We behouden de basiskwaliteiten van rekenen en taal.	• Onderwijsresultaten CITO voldoen aan de gestelde streefdoelen. • Kinderen zijn positiever over schools leren. • Leraren zijn meer coach en begeleider. • Groepsoverstijgend werken/op niveau. • Versterking van de basisvakken.

De systeemwereld		
Domein	Ambities	Resultaten
Ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces van kinderen	De komende jaren richten wij ons ondersteunende systeem, om het leren en ontwikkelen van kinderen te volgen, zo in dat dit tegemoet komt aan de drie doeldomeinen van Biesta en gaan we uit van kwalitatieve en kwantitatieve data. Zodat ook de domeinen socialisatie en personificatie beter in kaart worden gebracht.	• Ontwikkelen kwaliteitskaarten. • Waarderen en monitoren van de brede ontwikkeling.
	De komende jaren denken we na over hoe we de extra begeleiding buiten de klas (kangoeroeklas, RT enz.) kunnen inzetten ten behoeve van alle kinderen in het reguliere onderwijsproces binnen de klas.	• Kangoeroeklas is overbodig. • RT is overbodig. • IB is meer zichtbaar in de klas.
Ondersteuning van leraren	De bedoeling van De Marke en de opgestelde leidende principes vormen de basis voor de gesprekkencyclus de komende vier jaar. Zowel de persoonlijke ontwikkeling als de schoolontwikkeling toetsen we continu aan de bedoeling.	• Leraren ervaren meer autonomie in de keuzes die ze kunnen en mogen maken. • De bedoeling geeft richting en houvast voor de in te zetten ontwikkeling op persoonlijk en schoolniveau.
	We geven inhoud en vorm aan het inzetten van anders opgeleide leraren die in een vakgebied les kunnen geven.	• Vakdocenten maken deel uit van het team. • Vakdocenten brengen andere energie en ideeën mee, waar we als school ons voordeel mee doen.
Ondersteuning van de school als gemeenschap en de schoolontwikkeling	De komende jaren gebruiken we de resultaten van de kwantitatieve vragenlijsten als uitgangspunt om samen met leerlingen, ouders en leraren betekenis te geven aan de school als gemeenschap.	• Kwantitatieve vragenlijsten (sociale veiligheid, tevredenheidsonderzoeken) samen met leerlingen, ouders en leraren interpreteren en verbeteren.

Bijlage: Onze ambities

Op basis van diverse data (tevredenheidspeilingen, klachten, opbrengsten, verwijzingen enz.) zijn er SOARS gemaakt van ouders, leerlingen, de brede ontwikkeling van leerlingen en de extra ondersteuning voor leerlingen.

SOAR staat voor:

- Strengths (sterkte)
- Opportunities (kansen)
- Aspirations (ambities)
- Results (resultaten)

Ouders (analyse oudertevredenheid, wensen ouderraad en oudergeleding MR, analyse formele en informele klachten).

Sterkte (tevreden over)	Kansen (ontevreden over)
• Omgang met leerlingen • Leerling- leerkracht interactie • Informatie over de school • Zijn trots op de school	• Veiligheid onderweg • Plein • Hygiëne op school • Informatie over het kind
Ambities	Resultaten
• School als gemeenschap vormgeven • Ouders meer betrekken bij de ontwikkeling van hun eigen kind	• Driehoeksgesprekken (kind – ouder – school) • Gelijkwaardigheid/attitude team – ouders • Ouders actieve rol in schoolontwikkeling • Ouders rol in onderwijs

Leerlingen (leerlingentevredenheidsonderzoek)

Sterkte (tevreden over)	Kansen (ontevreden over)
• Sociale veiligheid • Leerling – leraar interactie • Regels	• Hygiëne op school • Schoolplein • Overblijven
Ambities	Resultaten
• De kinderen geven de school als gemeenschap mee vorm	• Kinderen actieve rol in schoolontwikkeling • Kinderen meer uitdaging en plezier op het plein • Kinderen medeverantwoordelijk voor schone school

Leeropbrengsten/brede ontwikkeling

Sterkte (tevreden over) • Onderwijsresultaten groep 1 tot en met 8 • Positieve resultaten 'proeftuinen' gericht vanuit de bedoeling • Kwink	Kansen (ontevreden over) • Leerlingen vervelen zich • Leerlingen zijn moe • Meer spreekbeurten/werkstukken • Teveel onrust in de klas • Weinig waardering voor lezen en rekenen • Ouders willen meer persoonlijke ontwikkeling
Ambities • Onderwijs meer gericht op socialisatie en persoonsvorming • Kinderen voelen zich meer uitgedaagd • Vergroten van betrokkenheid bij eigen leren • Breder aanbod aan 'vakken'	Resultaten • Onderwijsresultaten CITO tenminste gelijk • Kinderen zijn positiever over schools leren • Leren brede ontwikkeling is zichtbaar • Leraren zijn meer coach en begeleider • Groepsoverstijgend werken/op niveau • IPC invoeren groep 1 t/m 8

Extra ondersteuning

Sterkte (tevreden over) • Aandacht voor excellentie • Sterke zorgstructuur	Kansen (ontevreden over) • IB komt te weinig in de klas • Kangoeroeklas is klein. Iedereen zou les moeten krijgen zoals in de kangoeroeklas
Ambities • Aandacht voor brede ontwikkeling van alle kinderen • Leerlingen worden meer betrokken bij hun eigen ontwikkeling	Resultaten • Meer werken op niveau tijdens IPC • Anders werken met IPC • Driehoeksgesprekken, waarbij kinderen een grote inbreng krijgen • IB ondersteunt de leraar

To do-lijst vakgebieden

Vakgebied	To do	Tijdsplanning
Nederlands		
Technisch lezen	- In de groepen 7/8 de LIST-aanpak invoeren - Vergroten aanbod boeken door samenwerking met de bibliotheek	2019-2020
Begrijpend lezen	Onderzoek, hoe gaan wij ons begrijpend leesonderwijs vormgeven?	2019-2020
	Invoeren plan van aanpak begrijpend leesonderwijs op De Marke	2020-2021
	Borgen plan van aanpak begrijpend leesonderwijs	2021-2022
Rekenen en wiskunde		
	Oriëntatie inzet nieuwe methode	2019-2020
	Keuze nieuwe rekenmethode	2020-2021
	Implementatie rekenmethode	2021-2022
	Borgen implementatie rekenmethode	2022-2023
Engels		
	Gebruik Groove me en aansluiting bij de onderwijsbehoeften en voortgezet onderwijs	2020-2021
	Heroriëntatie op het aanbod op ons Engelse onderwijs	2021-2022
	Implementatie van de gekozen werkwijze	2022-2023
Oriëntatie op jezelf en de wereld		
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Invoeren van ZIEN! (sociaal-emotionele ontwikkelingsvragenlijst)	2020-2021
	Borgen ZIEN!	2021-2022
Wereldoriënterende vakken	Invoeren International Primary Curriculum (IPC) groepen 5 t/m 8	2019-2020
	Invoeren International Primary Curriculum groepen 3 en 4	2020-2021
	International Primary Curriculum inzetten bij het thematisch werken in de groepen 1/2	2021-2022
	Borgen van het werken met International Primary Curriculum.	2022-2023
Kunsthoudende oriëntatie		
	Kunsthoudende oriëntatie wordt meegenomen in het aanbod van IPC voor de groepen 5 t/m 8	2019-2020
	Kunsthoudende oriëntatie wordt meegenomen in het aanbod van IPC voor de groepen 3 en 4	2020-2021
Bewegingsonderwijs en handschrift		
Handschrift	Invoeren van de nieuwe schrijfmethode	2019-2020
	Borgen van de nieuwe schrijfmethode	2020-2021
Bewegend leren	Inzet van bewegend leren op een structurele manier en in welke vorm	2021-2022
	Inzet van een vakleerkracht voor alle jaargroepen	2019-2023

Notities

Handwriting practice area with 25 horizontal dotted lines.

Notities

Lined area for notes, consisting of multiple horizontal green dotted lines.

De Marke

Katholieke Basisschool Amersfoort